

ELJA MINA

VIKTORIINIL

See on PDF-versioon veebipõhisest mängust „Viktoriin EL ja MINA“, mis on kättesaadav õpinurgas: https://europa.eu/learning-corner/quiz_et

MIS ON EUROOPA LIIT?

KÜSIMUSED p. 3
VASTUSED p. 10

KUIDAS EUROOPA LIIT TOIMIB?

KÜSIMUSED p. 17
VASTUSED p. 24

MIS ON EUROOPA LIIT?

Euroopa Liit on oma loomisest saati arenenud ja laienenud – üha rohkem riike on ühendanud jõud, et luua üheskoos parem tulevik. Kui palju sa ELi kohta tead? Kas sa näiteks tead, mis teeb ELi ainulaadseks ja millised riigid on selle liikmed? Pane end proovile ja selgita välja, kas oled ELi küsimustes ekspert.

KUIDAS MÕJUTAB EL SINU IGAPÄEVAELU?

KÜSIMUSED p. 31
VASTUSED p. 38

MIS EUROOPA LIIDUL KAVAS ON?

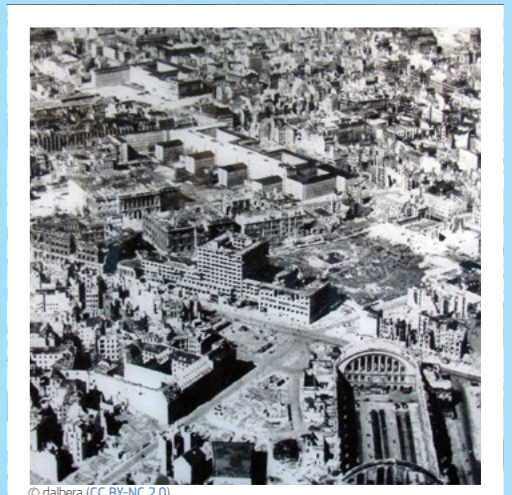
KÜSIMUSED p. 44
VASTUSED p. 51

KÜSIMUS 1/13

Pärast 20. sajandil toimunud kaht laastavat maailmasõda, milles hukkus miljoneid inimesi, otsustasid mitu Euroopa riiki teha koostööd selleks, et veevalamisi enam ei tuleks.

Kes olid need ELi asutajaliikmed?

- 1 Belgia, Hispaania, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa ja Saksamaa.
- 2 Belgia, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa ja Saksamaa.
- 3 Belgia, Hispaania, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa, Saksamaa ja Taani.

KÜSIMUS
2/13

Asutajariigid otsustasid hakata koos kontrollima oma söe- ja terasetööstust, et neil ei oleks võimalik salaja üksteise vastu relvastuda. Pärast seda asusid nad laiendama koostööd muudesse majandussektoritesse.
Mis nime kandis organisatsioon, mille nad 1957. aastal löid?

- 1 Euroopa Majandusühendus.
- 2 Euroopa Söe- ja Teraseühendus.
- 3 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee.

KÜSIMUS
4/13

ELi esimese laiendamise 1973. aastal suurenes ELi liikmete arv üheksani.
Millised olid need kolm uut riiki?

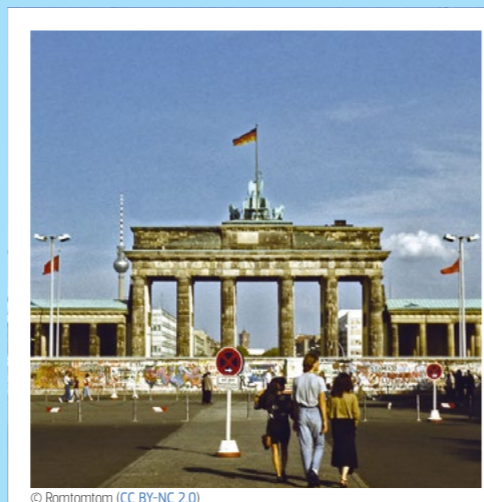
- 1 Iirimaa, Taani ja Ühendkuningriik.
- 2 Iirimaa, Norra ja Taani
- 3 Gröönimaa, Taani ja Ühendkuningriik

KÜSIMUS
3/13

Üsna pea pärast teist maailmasõda lahutati Euroopa idaks ja lääneks. Selle lõhe sümbol oli Berliini müür, mis eraldas Ida- ja Lääne-Berliini peaaegu kolm kümnendit kuni selle langemiseni 1989. aastal.
Milline järgmistest väidetest on õige?

- 1 Kesk- ja Ida-Euroopas levinud vastupanu kommunistlikule režiimile viis Berliini müüri langemiseni.
- 2 Saksamaa taasühendamine 1990. aastal tõi Lääne-Saksamaa Euroopa Liitu.
- 3 Saksamaa alistas 1990. aasta jalgpalli MMil Argentina seisuga 1:0.

KÜSIMUS
5/13

1970. aastatel kaotati kolmes Euroopa riigis diktatuur ja neist said demokraatlikud riigid, mis võimaldas neil taotleda ELi liikmeks saamist.
Milline järgmistest väidetest on õige?

- 1 Hispaania, Kreeka ja Portugal said kõik ELi liikmeks 1986. aastal.
- 2 Kreekast sai ELi liige 1981. aastal. Järgnesid Hispaania ja Portugal 1986. aastal.
- 3 Hispaania ja Kreeka ühinesid 1981. aastal, Portugal 1986. aastal.

KÜSIMUS
6/13

Berliini müüri langemine andis varem endise Nõukogude Liidu kontrolli all olnud Kesk- ja Ida-Euroopa riikidele võimaluse korraldada ümber oma süsteemid ja ühineda ELiga.
Milline järgmistest väidetest on õige?

1. mail 2004 ühines ELiga 10 Kesk- ja Ida-Euroopa riiki, millega ELi liikmete arv kasvas 25ni.
2004. aasta mais ühines ELiga 8 Kesk- ja Ida-Euroopa riiki ning kaks Vahemere saareriiki.
1. mail 2004 ühines ELiga 10 riiki, sealhulgas Bulgaaria, Poola, Rumeenia ja Ungari.

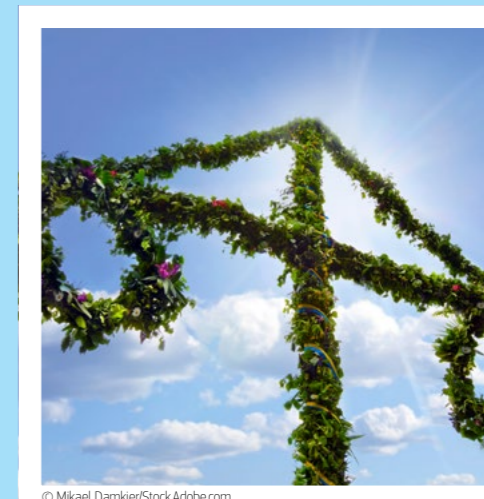

KÜSIMUS
8/13

Milline liikmesriik ...

- ... on üks kuuest Euroopa Liidu monarhiast;
- ... on tuntud oma jaanipäevapidustuste poolest; ning
- ... ühines Euroopa Liiduga 1995. aastal koos kahe teise riigiga?

- 1 Rootsi.
- 2 Soome.
- 3 Eesti.

© Mikael Damkier/StockAdobe.com

KÜSIMUS
7/13

Euroopa lipp lehvib parlamentide, hoonete, parkide ja monumentide kohal kõikjal Euroopas.
Mida sümboliseerivad need 12 kuldset tähte sinisel taustal?

- 1 ELi liikmeks olnud riikide arvu ajal, mil lipp kujundati.
- 2 Euroopa rahvaste ühtsust ja solidaarsust ning nende vahel valitsevat harmooniat.
- 3 Kujutatud on teadmiste ja tõe ringi.

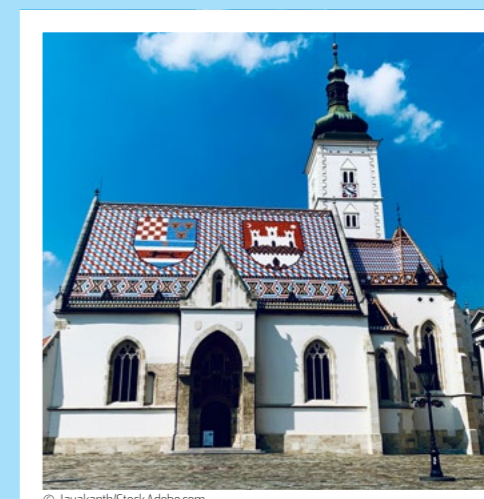

KÜSIMUS
9/13

Milline liikmesriik ...

- ... pidas aastatel 1991–1995 iseseisvussõda;
- ... omab vappi, millel on punavalge malelauamuster;
- ... on viimane Euroopa Liiduga ühinenud riik?

- 1 Bulgaaria.
- 2 Horvaatia.
- 3 Sloveenia.

© Jayakanth/StockAdobe.com

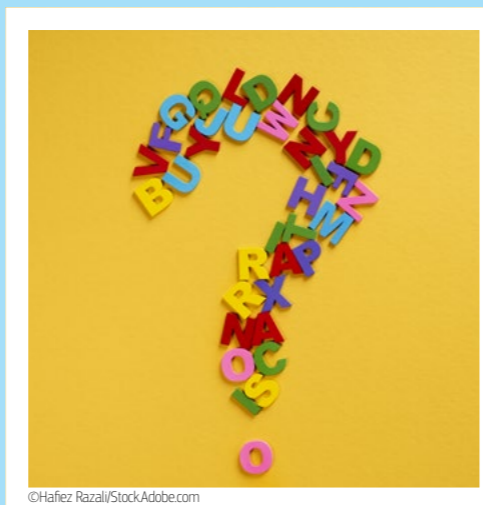
↓
KÜSIMUS
10/13

Mitu ametlikku keelt on ELil?

1 24

2 23

3 19

©Hafez Razali/StockAdobe.com

↓
KÜSIMUS
12/13

Igal aastal 9. mail tähistab EL oma sünnipäeva.
Mis on selle mehe nimi, kes tuli 9. mail 1950 välja plaaniga, mida peetakse praeguse Euroopa Liidu alguseks?

1 Alcide De Gasperi

2 Robert Schuman.

3 Konrad Adenauer.

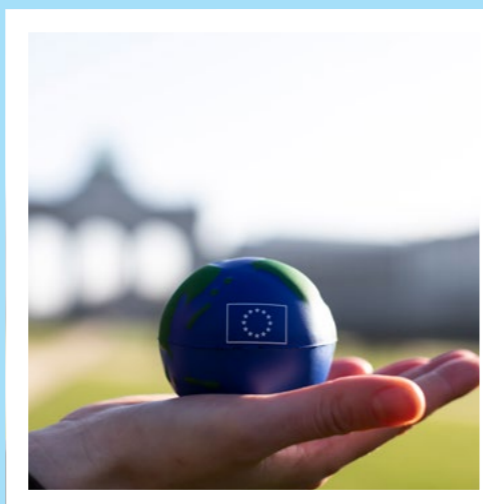
↓
KÜSIMUS
11/13

Ehkki mõnikord võib tekkida ELi riikide vahel laharvamusi, on ELi aluspõhimõtted enam kui kuue kümnendi vältel muutumatuks jäänud. 2012. aastal avaldati Euroopa Liidule tunnustust Euroopa ühendamiseks tehtud töö eest.
Mis auhinna sai EL?

1 Karl Suure auhind

2 Sahharovi auhind

3 Nobeli rahupreemia

↓
KÜSIMUS
13/13

ELi aluslepingutes on kindlaks määratud, kuidas tehakse otsuseid ja millistes valdkondades tegutseb ELi ühiselt.
Millises Euroopa linnas allkirjastati kõige viimane alusleping?

1 Rooma

2 Amsterdam

3 Lissabon

© EyesTravelling/StockAdobe.com

VASTUS
1/13

Pärast 20. sajandil toimunud kaht laastavat maailmasõda, milles hukkus miljoneid inimesi, otsustasid mitu Euroopa riiki teha koostööd selleks, et verevalamisi enam ei tuleks.
Kes olid need ELi asutajaliikmed?

Belgia, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa ja Saksamaa.

Kuidas kõik algas?

ELi asutajaliikmed olid: Belgia, Itaalia, Luksemburg, Madalmaad, Prantsusmaa ja Saksamaa. Hispaania ühines Euroopa ühendustega 1986. aastal, Taani ühines 1973. aastal.

VASTUS
3/13

Üsna pea pärast teist maailmasõda lahutati Euroopa idaks ja läänek. Selle lõhe sümbol oli Berliini müür, mis eraldas Ida- ja Lääne-Berliini peaaegu kolm kümnendit kuni selle langemiseni 1989. aastal.

Milline järgmistest väidetest on õige?

Kesk- ja Ida-Euroopas levinud vastupanu kommunistlikule režiimile viis Berliini müüri langemiseni.

Berliini müüri langemine

Kommunismi kokkuvarisemist Kesk- ja Ida-Euroopas, mis sai alguse Poolas ja Ungaris, sümboliseeris Berliini müüri langemine 9. novembril 1989. Saksamaa oli üks ELi asutajaliikmetest, kuid 1951. aastal kirjutas esimesele lepingule alla Lääne-Saksamaa. Seepärast oli Saksamaa taasühendamisel 1990. aasta oktoobris endine Ida-Saksamaa see, kellest sai Euroopa Liidu liige. 1990. aasta juulis toimunud jalgpalli MMi finaalis saavutas Argentina üle 1:0 võidu Lääne-Saksamaa. Ida- ja Lääne-Saksamaa ühendati üheks riigiks alles sama aasta 3. oktoobril. Ühendatud riigina osales Saksamaa esmakordselt jalgpalli MM-il 2014. aastal, mil meeskond võitis taas Argentinat seisuga 1:0.

© Unknown photographer, Reproduction by Lear 21 (CC BY-SA 3.0)

VASTUS
2/13

Asutajariigid otsustasid hakata koos kontrollima oma söe- ja terasetööstust, et neil ei oleks võimalik salaja üksteise vastu relvastuda. Pärast seda asusid nad laiendama koostööd muudesse majandussektoritesse.

Mis nime kandis organisatsioon, mille nad 1957. aastal löid?

Euroopa Majandusühendus.

Uued majandussektorid

Rooma lepinguga, mis allkirjastati Itaalia pealinnas 25. märtsil 1957, loodi Euroopa Majandusühendus. Euroopa Söe- ja Teraseühendus loodi mõni aasta varem Pariisi lepinguga, millele kirjutati alla 18. aprillil 1951 ja mis jõustus 23. juulil 1952. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on ELi nõuandev organ, mis loodi 1957. aastal. See koosneb töötajate ja tööandjate organisatsioonide ning muude huvirühmade esindajatest. Komitee on sillaks otsuseid tegevate ELi asutuste ja ELi kodanike vahel.

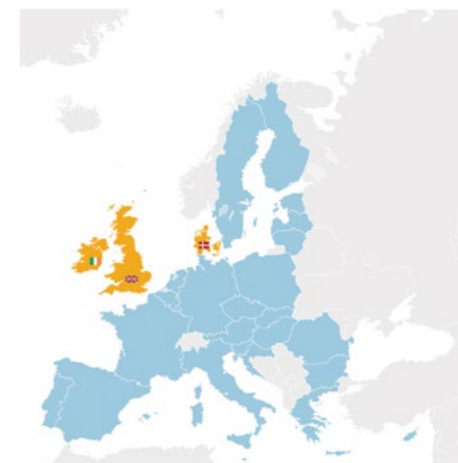
VASTUS
4/13

ELi esimese laienemisega 1973. aastal suurenes ELi liikmete arv üheksani.
Millised olid need kolm uut riiki?

Iirimaa, Taani ja Ühendkuningriik.

Esimene laienemine

1. jaanuaril 1973 ühinesid Euroopa ühendustega Iirimaa, Taani ja Ühendkuningriik. Uute riikide ühinemisel Belgia, Itaalia, Luksemburgi, Madalmaade, Prantsusmaa ja Saksamaaga suurenes liikmete koguarv üheksani. Norra otsustas pärast rahvahääletust mitte liituda. Gröönimaa ühines Euroopa ühendustega 1973. aastal koos Taaniga. Hiljem, pärast 1982. aastal korraldatud rahvahääletust Gröönimaa siiski lahkus, kuid on ELiga endiselt seotud ülemereterritooriumina. Ühendkuningriik lahkus Euroopa Liidust 2020. aastal.

VASTUS
5/13

1970. aastatel kaotati kolmes Euroopa riigis diktatuur ja neist said demokraatlikud riigid, mis võimaldas neil taotleda ELi liikmeks saamist.
Milline järgmistest väidetest on õige?

☺ Kreekast sai ELi liige 1981. aastal. Järgnesid Hispaania ja Portugal 1986. aastal.

ELiga ühinevad uued demokraatlikud riigid

Hispaania, Kreeka ja Portugal said taotleda pärast seda, kui nende riigis oli kehtestatud demokraatia, ELiga ühinemist. Esimesena ühines ELiga 1981. aastal Kreeka, millega ELi liikmete arv kasvas kahekohaliseks. Hispaania ja Portugal ühinesid viis aastat hiljem (1986. aastal).

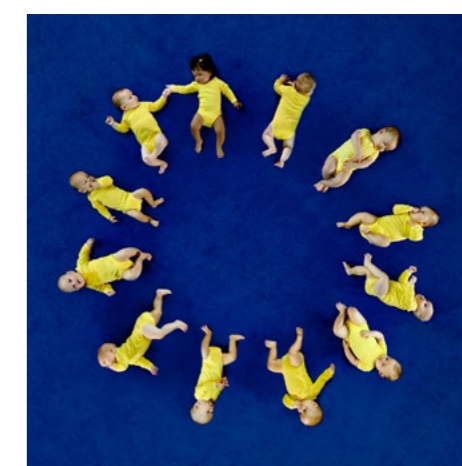
VASTUS
7/13

Euroopa lipp lehvib parlamentide, hoonete, parkide ja monumentide kohal kõikjal Euroopas.
Mida sümboliseerivad need 12 kuldset tähte sinisel taustal?

☺ Euroopa rahvaste ühtsust ja solidaarsust ning nende vahel valitsevat harmooniat.

Euroopa lipp

12 kuldsest tähest koosnev ring sinisel taustal sümboliseerib Euroopa rahvaste ühtsust. Seega on Euroopa lipp nii Euroopa Liidu sümbol kui ka laiemalt Euroopa rahvaste ühtsuse, solidaarsuse ja nende vahel valitseva harmoonia sümbol.

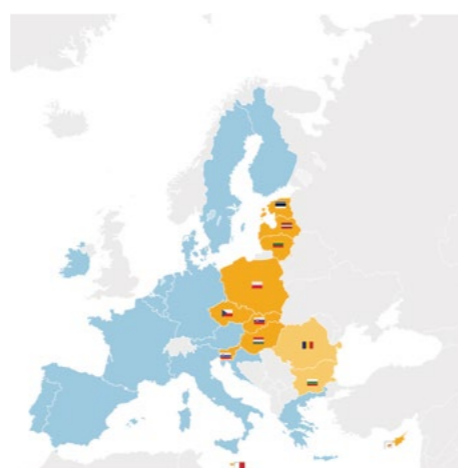
VASTUS
6/13

The fall of the Berlin Wall cleared the way for central and eastern European countries that were previously controlled by the former Soviet Union to reform their systems and join the EU.
Which of these statements is true?

☺ 2004. aasta mais ühines ELiga 8 Kesk- ja Ida-Euroopa riiki ning kaks Vahemere saareriiki.

2004. aasta laienemine

2004. aastal ühines ELiga kümme riiki: kaheksa Kesk- ja Ida-Euroopa riiki – Eesti, Leedu, Läti, Poola, Slovakkia, Sloveenia, Tšehhi, Ungari – ning Vahemere saareriigid Küpros ja Malta. Selle ajaloolise laienemisega suurenes liikmete koguarv 25ni. Bulgaaria ja Rumeenia ühinesid ELiga kolm aastat hiljem, 1. jaanuaril 2007.

VASTUS
8/13

Milline liikmesriik ...

- ... on üks kuuest Euroopa Liidu monarhiast;
- ... on tuntud oma jaanipäevapidustuste poolest; ning
- ... ühines Euroopa Liiduga 1995. aastal koos kahe teise riigiga?

☺ Rootsi.

Rootsi

Rootsi ühines ELiga 1995. aastal koos Austria ja Soomega.

VASTUS
9/13

Milline liikmesriik ...

- ... pidas aastatel 1991–1995 iseseisvussõda;
- ... omab vappi, millel on punavalge malelauamuster;
- ... on viimane Euroopa Liiduga ühinenud riik?

😊 Horvaatia.

Horvaatia

Horvaatia on ELi kõige uuem liikmesriik, kes ühines ELiga 2013. aastal. Sloveenia ühines ELiga 2004. aastal ja Bulgaaria 2007. aastal.

VASTUS
11/13

Ehkki mõnikord võib tekkida ELi riikide vahel lahkavamus, on ELi aluspõhimõtted enam kui kuue kümnendi vältel muutumatuks jäänud. 2012. aastal avaldati Euroopa Liidule tunnustust Euroopa ühendamiseks tehtud töö eest.

Mis auhinna sai EL?

😊 Nobeli rahupreemia

Nobeli rahupreemia

Sahharovi auhinna annab Euroopa Parlament igal aastal isikutele, kes on andnud erakordse panuse inimõiguste eest võitlemisel üle kogu maailma. Karl Suure auhind antakse erakordse töö eest, mis on tehtud Euroopa ühtsuse nimel. 1969. aastal anti see esmakordselt mitte isikule, vaid Euroopa institutsioonile – Euroopa Ühenduste Komisjonile.

VASTUS
10/13

Mitu ametlikku keelt on ELil?

😊 24

ELi ametlikud keeled

Pärast Horvaatia ühinemist ELiga 2013. aastal on Euroopa Liidus 24 ametlikku keelt. See tähendab, et sul on õigus kirjutada ELi institutsioonidele ükskõik millises ELi ametlikus keeles ja saada vastus samas keeles.

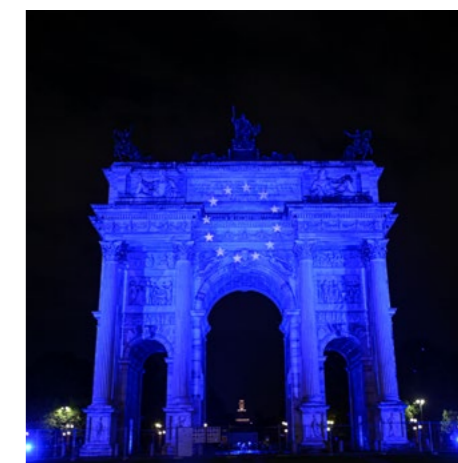
VASTUS
12/13

Igal aastal 9. mail tähistab EL oma sünnipäeva. **Mis on selle mehe nimi, kes tuli 9. mail 1950 välja plaaniga, mida peetakse praeguse Euroopa Liidu alguseks?**

😊 Robert Schuman.

Euroopa päev

Tänapäeva Euroopa Liidu alguseks võib pidada ettepanekut juhtida sõe ja terase tootmist ühiselt, mille esitas 9. mail 1950 Prantsusmaa tollane välisminister Robert Schuman. Võttes ühiselt vastu otsuseid selle kohta, mida teha Euroopa sõe ja terasega, ei saaks ükski riik toota relvi, ilma et teised riigid sellest teaksid.

VASTUS
13/13

The EU treaties govern how decisions are made and in which areas the EU acts jointly.
In which European city was the latest treaty signed?

😊 Lissabon

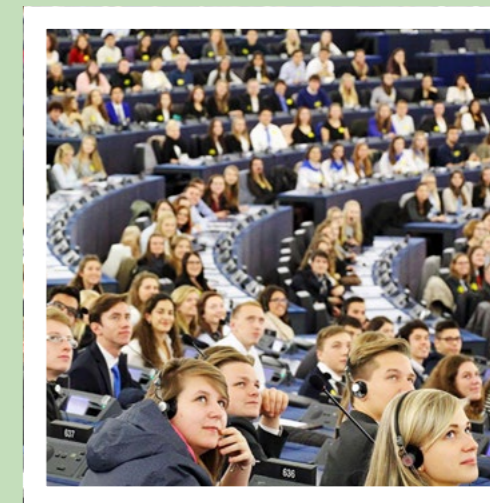
Lissaboni leping

Lissaboni leping sõlmiti Portugali pealinnas 13. detsembril 2007 ja see jõustus 1. detsembril 2009. Selle eesmärk oli muuta EL demokraatlikumaks ja tõhusamaks ning suurendada ELi suutlikkust tegeleda ühtsena üleilmsete probleemidega (nt kliimamuutused).

KUIDAS EUROOPA LIIT TOIMIB?

Kas sa tead, kes ELis mida otsustab? Kontrolli oma teadmisi peamiste institutsioonide ja neis töötavate inimeste kohta.

MIS ON EUROOPA LIIT?

KÜSIMUSED p. 3
VASTUSED p. 10

KUIDAS EUROOPA LIIT TOIMIB?

KÜSIMUSED p. 17
VASTUSED p. 24

KUIDAS MÕJUTAB EL SINU IGAPÄEVAELU?

KÜSIMUSED p. 31
VASTUSED p. 38

MIS EUROOPA LIIDUL KAVAS ON?

KÜSIMUSED p. 44
VASTUSED p. 51

KÜSIMUS
1/13

Brüssel on Belgia pealinn, kuid seda nimetatakse sageli ka Euroopa pealinnaks, sest just seal asuvad ELi peamised institutsioonid.
Milline järgmistest väidetest on õige?

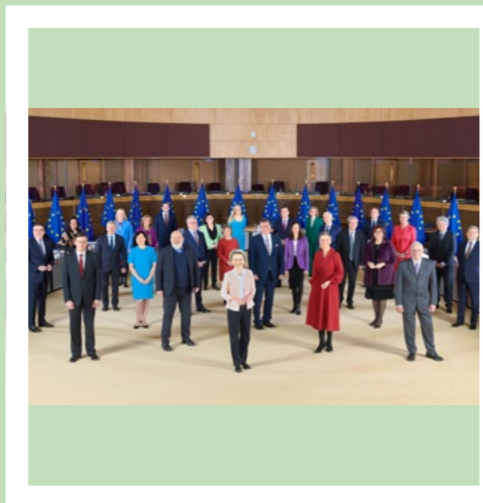
- 1 Euroopa Komisjon teeb otsuse kõigi uute ELi õigusaktide ja meetmete kohta.
- 2 Euroopa Komisjon esitab uute õigusaktide ettepanekuid, kuid lõpliku otsuse kõikide ELi õigusaktide kohta teevad Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Parlament.
- 3 ELi õigusaktid võtab vastu Euroopa Ülemkogu, kuhu kuuluvad ELi riikide presidendid ja peaministrid.

KÜSIMUS
2/13

Euroopa Komisjoni kuulub üks liige igast ELi riigist. Koos moodustavad nad volinike kolleegiumi.
Milline järgmistest väidetest on õige?

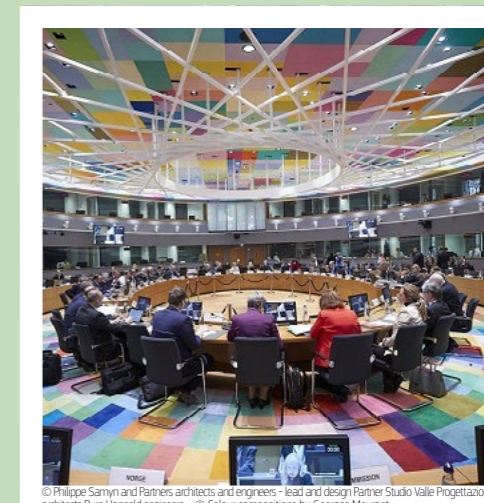
- 1 Volinikud esindavad oma riigi huvisid.
- 2 Et saada volinikuks, tuleb kõigepealt olla oma riigis ametnik.
- 3 Volinikukandidaadi nimetab asjaomase riigi valitsus ja Euroopa Parlament peab kandidaadi heaks kiitma.

KÜSIMUS
4/13

Euroopa Liidu Nõukogu esindab ELi riikide valitsusi. Nõukogus kohtuvad kõikide liikmesriikide ministrid, et arutada ELiga seotud teemasid ning teha otsuseid ELi poliitika ja õigusaktide kohta.
Milline järgmistest väidetest on õige?

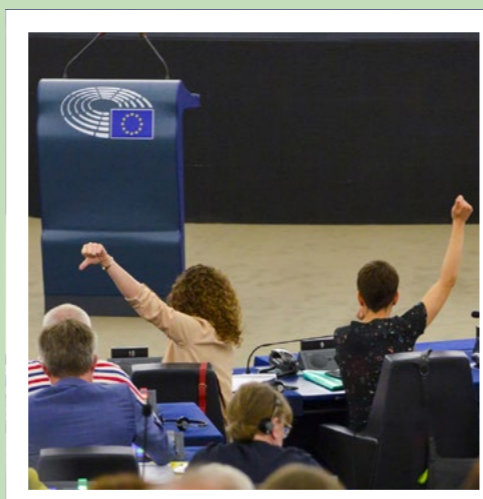
- 1 Iga nõukogu istungil osalev minister hääletab oma valitsuse nimel.
- 2 Nõukogu tööd juhivad ühe aasta kaupa kordamööda kõik ELi riigid.
- 3 Kõik nõukogu otsused tuleb vastu võtta ühehäälselt.

KÜSIMUS
3/13

European Parlamenti kaudu saab kuuldavaks rahva hääl. Euroopa Parlament esindab otsuste tegemisel ELi riikide kodanikke.
Milline järgmistest väidetest on õige?

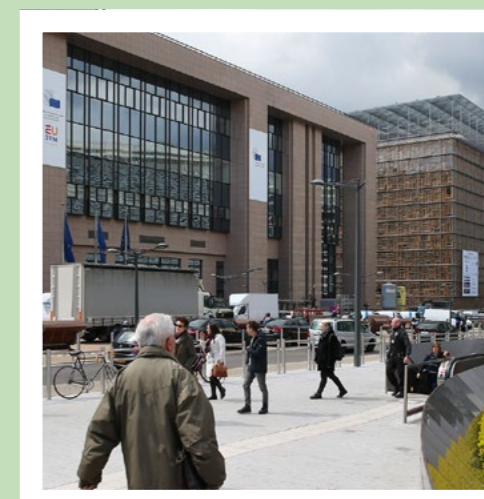
- 1 Euroopa Parlamenti liikmete ametisse nimetajaks on liikmesriikide parlamendid.
- 2 ELi kodanikud valivad Euroopa Parlamenti liikmed otse iga nelja aasta tagant.
- 3 Suure rahvaarvuga riikidel on rohkem Euroopa Parlamenti liikmeid kui väikese rahvaarvuga riikidel.

KÜSIMUS
5/13

Euroopa Ülemkogus kohtuvad ELi riikide riigipead ja valitsusjuhid. Euroopa Ülemkogu istungeid nimetatakse sageli Euroopa tippkohtumiseks.
Milline järgmistest väidetest on õige?

- 1 Euroopa Ülemkogu tööd juhivad eesistuja, kes nimetatakse ametisse kaheks aastaks.
- 2 Euroopa Ülemkogu tuleb kokku Strasbourgis kord kuus.
- 3 Euroopa Ülemkogu määrab kindlaks ELi peamised prioriteedid ja üldise poliitilise suuna.

↓
KÜSIMUS
6/13

Euroopa Liidu Kohus loodi 1952. aastal, et tagada ELi õiguse ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine kõikides ELi riikides.
Milline järgmistest väidetest on õige?

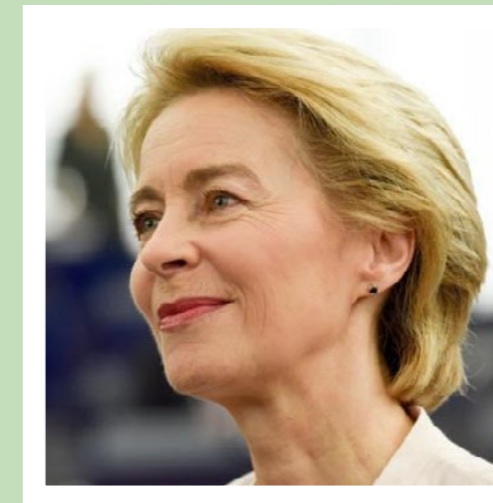
- 1 Euroopa Liidu Kohus asub Frankfurdis.
- 2 Kui liikmesriigi kohus kahtleb mõne ELi õigusakti tõlgendamises, võib ta paluda Euroopa Liidu Kohtult selgitust.
- 3 Töö lihtsustamiseks kasutatakse Euroopa Liidu Kohtus kõikide kohtuasjade menetlemisel vaid inglise, prantsuse või saksa keelt.

↓
KÜSIMUS
8/13

Olen ühe Euroopa institutsiooni president ja mind valis Euroopa Parlament viieks aastaks. Juhin meeskonda, mida nimetatakse kolleegiumiks. Meie ülesanne on edendada Euroopa Liidu kui terviku huve.
Olen esimene naine, kes on sellele ametikohale valitud.
Kes ma olen?

- 1 Euroopa Keskpanka president Christine Lagarde
- 2 Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen
- 3 Euroopa Ombudsman Emily O'Reilly

↓
KÜSIMUS
7/13

Euroopa kodanikud saavad mõjutada ELi poliitikat mitmel moel, näiteks käivitades Euroopa kodanikualgatuse või seda toetades.
Milline järgmistest väidetest on õige?

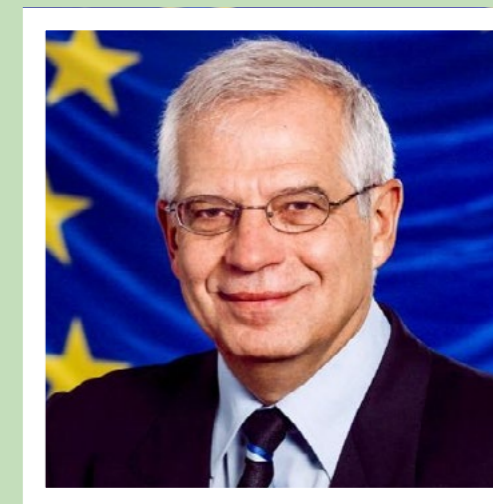
- 1 Selleks et saaksite kodanikualgatuse esitada Euroopa Komisjonile uurimiseks, on teil vaja vähemalt ühe miljoni inimese toetust seitsmest või enamast ELi riigist.
- 2 Iga ELi kodanik saab teha Euroopa Komisjonile ettepaneku uue seaduse vastuvõtmiseks.
- 3 Algatuse toetamiseks ei ole kehtestatud vanuse alampiiri.

↓
KÜSIMUS
9/13

Koordineerin ja viin ellu ELi poliitikat teiste riikide ja organisatsioonide suhtes. Esindan ELi rahvusvahelisel tasandil, näiteks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juures. Olin Hispaania minister ja Euroopa Parlamendi president ajavahemikus 2004–2007.
Kes ma olen?

- 1 Euroorühma esimees Paschal Donohoe
- 2 Euroopa Komisjoni õigusküsimuste volinik Didier Reynders
- 3 Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni asepresident Josep Borrell

KÜSIMUS
10/13

Olen ühe ELi kodanikke esindava Euroopa institutsiooni president.
Allkirjastan ELi eelarve selle heakskiitmiseks.
Olen pärit väikseimast ELi riigist.
Kes ma olen?

- 1 Euroopa Keskpanka president Christine Lagarde
- 2 Euroopa Ombudsman Emily O'Reilly
- 3 Euroopa Parlamendi president Roberta Metsola

Mitu kohtumist (istungit) on Euroopa Parlamendil igal aastal ja kus need toimuvad?

KÜSIMUS
12/13

- 1 Kaksteist istungit Brüsselis, kuni kuus istungit Strasbourgis.
- 2 Kaksteist istungit Strasbourgis, kuni kuus istungit Brüsselis.
- 3 Kaksteist istungit Strasbourgis, kuus Brüsselis

KÜSIMUS
11/13

Olen ühe Euroopa institutsiooni eesistuja ning mind on nimetatud ametisse kaheks ja pooleks aastaks.
Juhatan liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumisi.
Olin viis aastat Belgia peaminister.
Kes ma olen?

- 1 Euroopa Ülemkogu eesistuja Charles Michel
- 2 Eurorühma esimees Paschal Donohoe
- 3 Euroopa Kontrollikoja president Klaus-Heiner Lehne

KÜSIMUS
13/13

Euroopa Komisjonis töötab umbes 33 000 inimest, kes täidavad haldustöötajate, ekspertide, tõlkijate, tõlkide ja assistentidena mitmesuguseid ülesandeid.
Milline järgmistest väidetest on õige?

- 1 Komisjoni töötajad võetakse tööle konkursi korras ja nende seas on kõikide ELi riikide kodanikke.
- 2 Euroopa Komisjoni jaoks töötamiseks ei pea olema ELi kodanik.
- 3 Enne komisjoni töötajaks saamist on kohustuslik läbida mõnes ELi institutsioonis praktika.

VASTUS
1/13

Brüssel on Belgia pealinn, kuid seda nimetatakse sageli ka Euroopa pealinnaks, sest just seal asuvad ELi peamised institutsioonid.
Milline järgmistest väidetest on õige?

😊 Euroopa Komisjon esitab uute õigusaktide ettepanekuid, kuid lõpliku otsuse kõikide ELi õigusaktide kohta teevad Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Parlament.

Otsuste tegemine ELis

Euroopa Komisjon koostab uute ELi õigusaktide ettepanekud. Seejärel ELi (mis esindab ELi riikide valitsusi) ja Euroopa Parlament (mille liikmed valivad ELi kodanikud otse) arutavad ja muudavad ettepanekuid ning võtavad need lõpuks vastu või lükkavad tagasi. Selline on kõige tavapärasem otsuste tegemise viis ELis. Seda nimetatakse seadusandlikuks tavamenetluseks, mida tuntakse ka kui kaasotsustamismenetlust.

VASTUS
3/13

European Parlamendi kaudu saab kuuldavaks rahva hääl. Euroopa Parlament esindab otsuste tegemisel ELi riikide kodanikke.
Milline järgmistest väidetest on õige?

😊 Suure rahvaarvuga riikidel on rohkem Euroopa Parlamendi liikmeid kui väikese rahvaarvuga riikidel.

Euroopa Parlament

ELi kodanikud saavad iga viie aasta järel hääletada, keda nad soovivad saata Euroopa Parlamenti neid esindama. Kohad Euroopa Parlamendis on liikmesriikide vahel jaotatud vastavalt nende rahvaarvule, mis tähendab, et suurtel riikidel on Euroopa Parlamendis rohkem liikmeid kui väikestel. Viimased Euroopa Parlamendi valimised toimusid 2019. aasta kevadel. Järgmised valimised toimuvad 2024. aastal. Õigus valimistel hääletada saadakse kõikides ELi riikides 18aastaselt, välja arvatud Austrias, kus võib hääletada 16aastaselt, ja Kreekas, kus see õigus omandatakse 17aastaselt. Mõnes riigis – näiteks Belgias ja Saksamaal – on valimisiga teatavate valimiste, muu hulgas Euroopa Parlamendi valimiste puhul langetatud 16. eluaastale.

© tanaante/StockAdobe.com

VASTUS
2/13

Euroopa Komisjoni kuulub üks liige igast ELi riigist. Koos moodustavad nad volinike kolleegiumi.
Milline järgmistest väidetest on õige?

😊 Volinikukandidaadi nimetab asjaomase riigi valitsus ja Euroopa Parlament peab kandidaadi heaks kiitma.

Euroopa Komisjon

Volinikud ei esinda oma päritoluriigi seisukohti, vaid ELi ühiseid huve. Paljud volinikud on olnud varem oma riigi juhtivad poliitikud ja nende kandidatuuri seab üles nende valitsus. Presidendikandidaat valib potentsiaalsed volinikud välja nende soovitude põhjal. Iga kandidaat peab ilmuma Euroopa Parlamendi ette, et selgitada oma vaateid ja vastata küsimustele. Seejärel hääletab Euroopa Parlament selle üle, kas kandidaadid meeskonnana heaks kiita. Lõpuks nimetab Euroopa Ülemkogu kandidaadid ametisse.

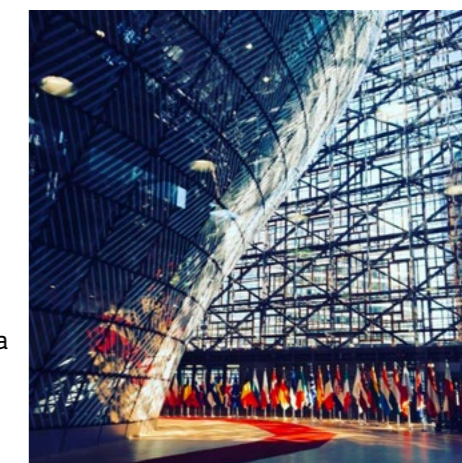
VASTUS
4/13

Euroopa Liidu Nõukogu esindab ELi riikide valitsusi. Nõukogus kohtuvad kõikide liikmesriikide ministrid, et arutada ELiga seotud teemasid ning teha otsuseid ELi poliitika ja õigusaktide kohta.
Milline järgmistest väidetest on õige?

😊 Iga nõukogu istungil osalev minister hääletab oma valitsuse nimel.

ELi nõukogu

Ministritel on volitused kohustada oma valitsusi rakendama nõukogu istungitel kokkulepituid meetmeid. Kui kõik liikmesriigid peaksid kõikide otsustega ühehäälselt nõus olema, ei toimuks ELis suurt midagi. Paljudes valdkondades võtavad ministrid otsuseid vastu häälteenamusega. Ent nad on kokku leppinud, et mõnes tundlikus valdkonnas, näiteks maksustamine ja julgeolek, tuleb otsused teha ühehäälselt.

© Philippe Samyn and Partners architects and engineers - lead and design Partner Studio Valle Progettazione architects Buro Happold engineers

VASTUS
5/13

Euroopa Ülemkogu kohtuvad ELi riikide riigipead ja valitsusjuhid. Euroopa Ülemkogu istungeid nimetatakse sageli Euroopa tippkohtumiseks.
Milline järgmistest väidetest on õige?

Euroopa Ülemkogu määrab kindlaks ELi peamised prioriteedid ja üldise poliitilise suuna.

Euroopa Ülemkogu

Euroopa Ülemkogus toimub ELi riikide vaheline koostöö kõrgeimal poliitilisel tasandil.

ELi juhid kohtuvad vähemalt kaks korda iga kuue kuu jooksul. Euroopa Ülemkogu kohtumised (tippkohtumised) toimuvad Brüsselis.

Kohtumisi juhivad Euroopa Ülemkogu eesistuja. Eesistuja, kes nimetatakse ametisse kaheks ja pooleks aastaks, võib vajaduse korral kokku kutsuda ka Euroopa Ülemkogu erakorralise kohtumise.

© Philippe Samyn and Partners architects and engineers - lead and design Partner Studio Valle Progettazione architects Buro Happold engineers - © Colour compositions by Georges Meurant

VASTUS
7/13

Euroopa kodanikud saavad mõjutada ELi poliitikat mitmel moel, näiteks käivitades Euroopa kodanikualgatuse või seda toetades.
Milline järgmistest väidetest on õige?

Selleks et saaksite kodanikualgatuse esitada Euroopa Komisjonile uurimiseks, on teil vaja vähemalt ühe miljoni inimese toetust seitsmest või enamast ELi riigist.

Sinu hääl

Rühm, mis koosneb vähemalt seitsmest ELi kodanikust, kes elavad seitsmes erinevas ELi riigis, saab käivitada Euroopa kodanikualgatuse. Euroopa kodanikualgatuse käivitamiseks peab seda toetama vähemalt üks miljon inimest (ehk veidi enam kui 0,2% ELi rahvastikust) vähemalt seitsmest ELi riigist. Kui see toetusavalduste arv on koos, saab kodanikualgatuse Euroopa Komisjonile esitada.

Läbi aegade esimese Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water“, mis kogus 1,6 miljonit allkirja, tulemusel esitati ettepanek uute joogivett käsitlevate eeskirjade vastuvõtmiseks.

Algatuse toetamiseks peab teil praegu olema õigus hääletada oma riigis Euroopa Parlamendi valimistel (vanuse alampiir valimistel hääletamiseks jääb 16–18 eluaasta vahele, sõltuvalt asjaomastest ELi riigist).

© niphon/StockAdobe.com

VASTUS
6/13

Euroopa Liidu Kohus loodi 1952. aastal, et tagada ELi õiguse ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine kõikides ELi riikides.
Milline järgmistest väidetest on õige?

Kui liikmesriigi kohus kahtleb mõne ELi õigusakti tõlgendamises, võib ta paluda Euroopa Liidu Kohtult selgitust.

Euroopa Liidu Kohus

Euroopa Liidu Kohus on ELi kõrgeim õiguskaitseorgan ja see asub Luxembourgis.

Kui liikmesriigi kohus kahtleb mõne ELi õigusakti tõlgendamises või kehtivuses, võib ta paluda Euroopa Liidu Kohtult selgitust. Sama mehhanismi võib kasutada selle kindlaksmääramiseks, kas liikmesriigi õigusakt või tava on kooskõlas ELi õigusega.

Nii nagu igal liikmesriigil on oma keel ja oma õigussüsteem, on ka Euroopa Liidu Kohus mitmekeelne institutsioon. Euroopa Liidu Kohtu keelte kasutamise korraga samaväärset korda ei ole üheski teises maailma kohtus, sest menetluskeeleks võib olla ükskõik milline Euroopa Liidu ametlik keel.

VASTUS
8/13

Olen ühe Euroopa institutsiooni president ja mind valis Euroopa Parlament viieks aastaks. Juhin meeskonda, mida nimetatakse kolleegiumiks. Meie ülesanne on edendada Euroopa Liidu kui terviku huve.
Olen esimene naine, kes on sellele ametikohale valitud.
Kes ma olen?

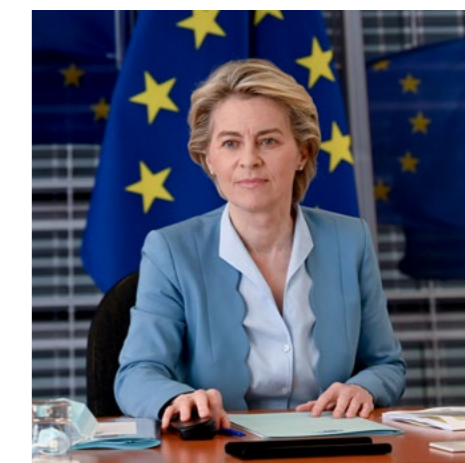

Euroopa Komisjoni president Ursula von der Leyen

Euroopa Komisjoni president

Ursula von der Leyen on olnud Euroopa Komisjoni president alates 1. detsembrist 2019.

Ta esindab komisjoni Euroopa Ülemkogu istungitel ning G7 ja G20 tippkohtumistel, samuti kohtumistel ELi mittekuuluvate riikidega.

VASTUS
9/13

Koordineerin ja viin ellu ELi poliitikat teiste riikide ja organisatsioonide suhtes. Esindan ELi rahvusvahelisel tasandil, näiteks Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni juures. Olin Hispaania minister ja Euroopa Parlamendi president ajavahemikus 2004–2007.

Kes ma olen?

Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning Euroopa Komisjoni asepresident Josep Borrell

Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja

Josep Borrell on olnud liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja alates 1. detsembrist 2019.

ELi esidiplomaadina on tema ülesanne kujundada ja ellu viia ELi välis-, julgeoleku- ja kaitsepoliitikat. Ta on ka Euroopa Komisjoni asepresident.

VASTUS
11/13

Olen ühe Euroopa institutsiooni eesistuja ning mind on nimetatud ametisse kaheks ja pooleks aastaks. Juhatan liikmesriikide riigipeade ja valitsusjuhtide kohtumisi. Olin viis aastat Belgia peaminister.

Kes ma olen?

Euroopa Ülemkogu eesistuja Charles Michel

Euroopa Ülemkogu eesistuja

Charles Michel valiti 2022. aastal tagasi Euroopa Ülemkogu eesistujaks kuni 30. novembrini 2024. Ta vastutab Euroopa Ülemkogu kohtumiste kokkukutsumise ja juhatamise ning Euroopa Ülemkogu tegevuse edasiviimise eest.

Charles Michel esindab ELi koos liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Josep Borrelliga välis- ja julgeolekuküsimustes.

Ta esindab koos Euroopa Komisjoni presidendi Ursula von der Leyeniga ELi ka G7 ja G20 tippkohtumistel.

VASTUS
10/13

Olen ühe ELi kodanikke esindava Euroopa institutsiooni president. Allkirjastan ELi eelarve selle heakskiitmiseks.

Olen pärit väikseimast ELi riigist.

Kes ma olen?

Euroopa Parlamendi president Roberta Metsola

Euroopa Parlamendi president

Roberta Metsola valiti Euroopa Parlamendi presidendiks 18. jaanuaril 2022 kaheks ja pooleks aastaks. Ta sündis 1979. aastal Maltal ja on ta on seni kõigi aegade noorim Euroopa Parlamendi president. Ta on Euroopa Parlamendi suurima fraktsiooni, Euroopa Rahvapartei liige.

VASTUS
12/13

Mitu kohtumist (istungit) on Euroopa Parlamendil igal aastal ja kus need toimuvad?

Kaksteist istungit Strasbourgis, kuni kuus istungit Brüsselis.

Euroopa Parlament

Euroopa Parlamendi põhikogunemised ehk täiskogu istungid toimuvad kaksteist korda aastas Prantsusmaal Strasbourgis ja kuni kuus korda aastas Belgias, Brüsselis.

VASTUS
13/13

Euroopa Komisjonis töötab umbes 33 000 inimest, kes täidavad haldustöötajate, ekspertide, tõlkijate, tõlkide ja assistentidena mitmesuguseid ülesandeid.
Milline järgmistest väidetest on õige?

Komisjoni töötajad võetakse tööle konkursi korras ja nende seas on kõikide ELi riikide kodanikke.

Euroopa Komisjon

Komisjoni ametnike seas on kõikide ELi riikide kodanikke, kes on tööle võetud konkursi korras. Kui ELi heaks töötamine tundub huvipakkuv, võiksid alustada praktikandina. Pärast ülikooli lõpetamist võid taotleda mõnes ELi institutsioonis praktikakohta. See ei ole siiski eeltingimus, et saada komisjoni töötajaks.

© Jakub Krechowicz/Stock-Adobe.com

KUIDAS MÕJUTAB EL SINU IGAPÄEVAELU?

Oled sa kunagi mõelnud, mida täpselt Euroopa Liit sinu jaoks teeb? Vaatame, milline mõju on ELil noore rootslanna Anna igapäevaelule.

MIS ON EUROOPA LIIT?

KÜSIMUSED p. 3
VASTUSED p. 10

KUIDAS EUROOPA LIIT TOIMIB?

KÜSIMUSED p. 17
VASTUSED p. 24

KUIDAS MÕJUTAB EL SINU IGAPÄEVAELU?

KÜSIMUSED p. 31
VASTUSED p. 38

MIS EUROOPA LIIDUL KAVAS ON?

KÜSIMUSED p. 44
VASTUSED p. 51

KÜSIMUS
1/12

Anna lõpetas just kooli ja sooviks parandada oma itaalia keele oskust. Ta registreerib end ühes Itaalia keeltekoolis pakutavale kahekuulisele kiirkursusele.
Mida ta peab enne kodust lahkumist tegema?

- 1 Mitte midagi. Ta võib pakkida oma kohvri ja asuda Itaalia poole teele. Annal on ELi kodanikuna õigus õppida ükskõik millises ELi riigis.
- 2 Anna peab enne Itaaliasse minekut taotlema ajutist elamisluba.
- 3 Anna peab taotlema Itaalias õppimiseks viisat.

© De Visu/Stock-Adobe.com

KÜSIMUS
2/12

Itaalias kohtub Anna Paveliga, kes on Erasmus+ üliõpilane Tšehhist.
Milline järgmistest väidetest on õige?
Programm „Erasmus+“ ...

- 1 ... toetab noorte õpinguid nende kodumaal.
- 2 ... on mõeldud ainult üliõpilastele ega hõlma muid õppimisviise.
- 3 ... võimaldab luua partnerlussidemeid teiste ELi riikide koolide ja organisatsioonidega.

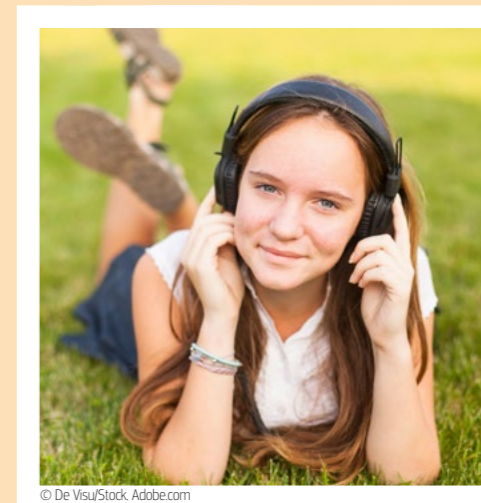

© De Visu/Stock Adobe.com

KÜSIMUS
4/12

Annal on vaja osta Itaalias uued kõrvaklapid ning ta loodab, et nende kasutamine on ohutu.
Ta teeb sisseoste ka internetis. Kuid millised on tema kui tarbija õigused?
Milline järgmistest väidetest on õige?

- 1 ELi ühtsel turul müüdavad tooted peavad vastama ELi-ülestele ohutus- ja keskkonnanõuetele.
- 2 ELi eeskirjade kohaselt on tarbijal tarbekaupade, nt elektroonikaseadmete puhul õigus vähemalt üheaastasele garantiile.
- 3 Kui ostad kauba või teenuse internetist või väljaspool kauplust (telefoni-, posti- või lävemüügi teel), on sul õigus tellimus tühistada ja tagastada kaup kümne päeva jooksul.

© De Visu/Stock Adobe.com

KÜSIMUS
3/12

2002. aastal võeti kasutusele euro pangatähed ja mündid, mida kasutatakse nüüd 20 ELi riigis. Kõikide euromüntide ühel küljel on kujutatud Euroopa kaarti, kuid teisel küljel on iga riigi oma kujundus. Anna püüab ära arvata, kust see münt pärit on.
Oskad sa teda aidata?

- 1 Leedu
- 2 Läti
- 3 Luksemburg

© Taig/Stock Adobe.com

KÜSIMUS
5/12

Anna soovib külastada oma uut Tšehhi sõpra Pavelit tema kodulinna.
Tal tekib küsimus, kui lihtne see on.
Milline järgmistest väidetest on õige?

- 1 Kuna EL kaotas liikmesriikide monopolid ja lubas Euroopa lennundussektoris konkurentsi, on lendamine muutunud kallimaks.
- 2 Suuremal arvul linnadel ja piirkondadel on nüüd oma lennujaam ning nende vahel toimub rohkem otselende.
- 3 Annal ei ole õigust hüvitisele, kui tema lend hilineb või on ülemüüdnud.

© De Visu/Stock Adobe.com

KÜSIMUS
6/12

Reisimine on COVID-19 pandeemia tõttu muutunud keerulisemaks, kuid liikumisvabadus on endiselt üks ELi suurimaid saavutusi. Tänu Schengeni lepingule on enamik ELi riike kaotanud piirikontrolli. Anna sõidab Itaaliast bussiga läbi Austria Tšehhi ning on oma reistist väga elevel. **Kas Anna peab reisile passi kaasa võtma?**

1

Ei. Austria, Itaalia ja Tšehhi kuuluvad nende 23 ELi ja 4 ELi mittekuuluva riigi hulka, mis on kaotanud piirikontrolli Schengeni alas asuvatel sisepiiridel. Anna saab vabalt reisida üle kahe sisepiiri.

2

Yes. Czechia is not a Schengen country, so Anna cannot cross the border without going through the border control.

3

No. Within Europe, you have to show your passport or ID card at the border only if you are travelling to Iceland, Liechtenstein, Norway or Switzerland.

© De Visu/Stock Adobe.com

KÜSIMUS
8/12

Itaalias olles peab Anna nutitelefoni abil sidet oma sõprade ja pereliikmetega. Ta helistab neile ja saadab tekstisõnumeid ning kasutab fotode ja elamuste jagamiseks sotsiaalmeedia rakendusi. Kui palju peab Anna maksma selle eest rändlustasu? **Milline järgmistest väidetest on õige?**

1

Anna saab oma Rootsi nutitelefoni „rändelda nagu kodus“ piiranguteta, isegi kui ta jääb Itaaliasse märksa kauemaks.

2

Seni kuni Anna reisib aeg-ajalt ja veedab rohkem aega kodumaal kui võõrsil, maksab ta sama tasu, kui ta maksaks kodus.

3

Põhimõtet „rändle nagu kodus“ ei kohaldata automaatselt. Anna peab teenuse aktiveerimiseks ühendust võtma oma mobiilsideoperaatoriga.

© De Visu/Stock Adobe.com

KÜSIMUS
7/12

Anna veedab Tšehhis suurepäraselt aega, kuid ühte paljudest kaunistest mälestistest külastades ta kukub ja väänab oma jala välja. Õnneks oli tal meeles võtta kaasa oma Euroopa ravikindlustuskaart. **Milline järgmistest väidetest on õige?**

1

Annal on õigus saada tasuta eraarstiteenuseid.

2

Euroopa ravikindlustuskaardiga on Annal õigus saada riiklikke tervishoiuteenuseid ja maksta nende eest sama tasu kui kohalikud.

3

Kuna Anna ei ole pärit Tšehhist, peab ta maksma kõigi seal saadavate riiklike tervishoiuteenuste eest.

© YAH0ES/StockAdobe.com

KÜSIMUS
9/12

Anna ei tea, milline on suplusvee kvaliteet Itaalias ja Tšehhis. Ta tahaks teada, kas sealsetes järvedes ja meres on ohutu ujuda. **Milline järgmistest väidetest on õige?**

1

ELi riigid ei pea andma suplushooajal üldsusele teavet suplusvee kvaliteedi kohta.

2

Vee kvaliteedi suhtes kehtestatud miinimumnõuetele vastab veidi üle 50% ELi supluskohtadest.

3

ELis on kehtestatud suplusvee kvaliteedi miinimumnõuded, mida peavad järgima kõik ELi liikmesriigid.

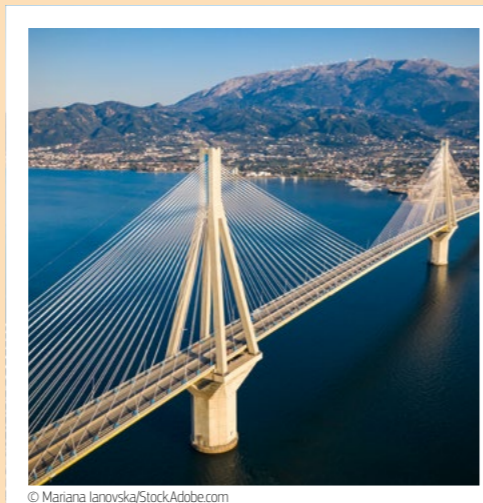

©Yury Brykaylo copyrighted

KÜSIMUS
10/12

EL investeerib Euroopa linnadesse ja piirkondadesse. Linn, kus Anna Itaalias peatub, osaleb projektis, mis aitab ELi linnadel muutuda säästvamaks.
Milline järgmistest väidetest on õige?

- 1 ELi rahalisi vahendeid eraldatakse riikidele, kes ühinesid ELiga alates 2004. aastast.
- 2 Kolmandik ELi eelarvest kulub projektidele, mis toovad kasu kõikidele Euroopa linnadele ja piirkondadele.
- 3 ELi rahastusest saavad kasu ainult ELi vähem arenenud riigid.

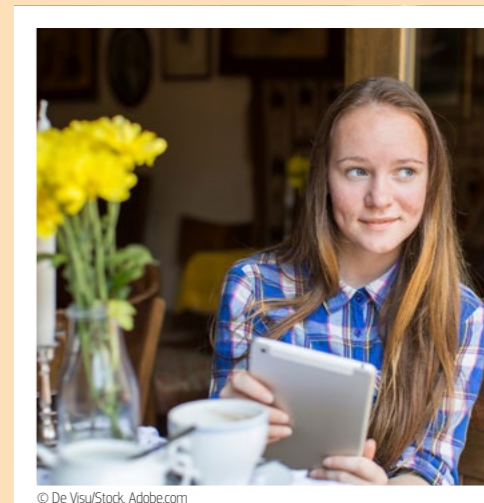

© Mariana Iarovska/StockAdobe.com

KÜSIMUS
12/12

Anna reis on suurendanud tema seiklusjanu. Ta peab plaani osaleda vabatahtlikuna või töötada mõnes projektis Rootsis või isegi välismaal. Anna vanaemale tundub, et ta on sellisest algatusest kuulnud.
Milline järgmistest algatustest on õige?

- 1 Euroopa vabatahtlik korpus
- 2 Euroopa solidaarsuskorpus
- 3 DiscoverEU

© De Visu/Stock Adobe.com

KÜSIMUS
11/12

Olles Rootsi tagasi jõudnud, jutustab Anna vanaemale oma seiklustest Euroopas. Tema vanaema ütles, et ta oleks soovinud teha midagi sarnast, kui ta noor oli, kuid tal ei olnud sellist võimalust.
Kui palju noori on tänu programmile „Erasmus+“ välismaal õppinud, töötanud või vabatahtlikuna töötanud?

- 1 1 miljon
- 2 5 miljonit
- 3 10 miljonit

© De Visu/Stock Adobe.com

MIS ON EUROOPA LIIT?

KÜSIMUSED p. 3
VASTUSED p. 10

KUIDAS EUROOPA LIIT TOIMIB?

KÜSIMUSED p. 17
VASTUSED p. 24

KUIDAS MÕJUTAB EL SINU IGAPÄEVAELU?

KÜSIMUSED p. 31
VASTUSED p. 38

MIS EUROOPA LIIDUL KAVAS ON?

KÜSIMUSED p. 44
VASTUSED p. 51

VASTUS
1/12

Anna lõpetas just kooli ja sooviks parandada oma itaalia keele oskust. Ta registreerib end ühes Itaalia keeltekoolis pakutavale kahekuulisele kiirkursusele.
Mida ta peab enne kodust lahkumist tegema?

☺ Mitte midagi. Ta võib pakkida oma kohvri ja asuda Itaalia poole teele. Annal on ELi kodanikuna õigus õppida ükskõik millises ELi riigis.

Vaba liikumine ja piirikontrolli puudumine sisepiiridel

Tänu ühtsele turule ja Schengeni ala loomisele saavad ELi kodanikud kasu väiksemast halduskoormusest ja kontrollideta sisepiiridest. Nad võivad reisida, õppida, töötada või pensionile jääda mis tahes ELi riigis. Annal on ELi kodanikuna õigus töötada ja õppida Itaalias. Kui ta viibib Itaalias kauem kui kolm kuud, võib ta soovi korral end registreerida asjaomastes ametiasutuses. Kolmandate riikide kodanikud vajavad Itaalia õppeviisat juhul, kui nad soovivad jääda Itaaliasse kauemaks kui kolm kuud. Anna kohta see ei kehti. Märkus. COVID-19 pandeemia reageerimiseks on mõned riigid ajutiselt piiranud vaba liikumist ja mittehädavajaliku reisimise keelustanud.

© saktanong chaipunya/EyeEm/StockAdobe.com

VASTUS
3/12

2002. aastal võeti kasutusele euro pangatähed ja mündid, mida kasutatakse nüüd 20 ELi riigis. Kõikide euromüntide ühel küljel on kujutatud Euroopa kaarti, kuid teisel küljel on iga riigi oma kujundus. Anna püüab ära arvata, kust see münt pärit on.
Oskad sa teda aidata?

☺ Leedu

Euro

Leedu (järgi noolt kaardil) ühines euroalaga selle 19. liikmena 2015. aastal. Leedu euromüntidel on kujutatud hobusel istuvat ning mõõka ja kilpi käes hoidvat rüütli Vyti, kes on ka Leedu riigi vapil. Alates 1. jaanuarist 2023 koosneb euroala 20 riigist: Horvaatia on nüüd üks ELi riikidest, mis kasutab oma vääringuna eurot.

VASTUS
2/12

Itaalias kohtub Anna Paveliga, kes on Erasmus+ üliõpilane Tšehhist.
Milline järgmistest väidetest on õige?
Programm „Erasmus+“ ...

☺ ... võimaldab luua partnerlussidemeid teiste ELi riikide koolide ja organisatsioonidega.

Programm „Erasmus+“

Erasmuse programm käivitati enam kui 30 aasta eest, et üliõpilastel oleks võimalik läbida osa oma õpingutest mõne teise ELi riigi ülikoolis. Praegune programm „Erasmus+“ ei ole mõeldud üksnes üliõpilastele, vaid pakub arvukalt võimalusi ka teistele. Noored saavad kas ELis või väljaspool ELi õppida, osaleda koolitustel või töötada vabatahtlikuna mitmesugustes valdkondades, nagu sotsiaalhooldus, keskkond, kultuur, noorsootöö, sport ja arengukoostöö.

VASTUS
4/12

Annal on vaja osta Itaalias uued kõrvaklapid ning ta loodab, et nende kasutamine on ohutu. Ta teeb sisseoste ka internetis. Kuid millised on tema kui tarbija õigused?
Milline järgmistest väidetest on õige?

☺ ELi ühtsel turul müüdavad tooted peavad vastama ELi-ülestele ohutus- ja keskkonnanõuetele.

Tarbijakaitse

ELis ostetud toodete, näiteks elektroonikakaupade puhul kehtib vähemalt kaheaastane garantiiaeg. See tähendab seda, et kui sinu mobiiltelefon läheb aasta pärast soetamist rikki, parandatakse see tasuta või vahetatakse välja, olenemata sellest, kus sa oma telefoni ostsid. ELi õigusaktid võimaldavad sul tagastada 14 päeva jooksul kaup, mis on ostetud interneti-, telefoni-, läve- või postimüügi teel. Anna võib otsustada tühistada selle aja jooksul oma tellimuse mis tahes põhjusel – isegi siis, kui ta lihtsalt muutis meelt.

© Gajus/StockAdobe.com

VASTUS
5/12

Anna soovib külastada oma uut Tšehhi sõpra Pavelit tema kodulinna. Tal tekib küsimus, kui lihtne see on.
Milline järgmistest väidetest on õige?

Suuremal arvul linnadel ja piirkondadel on nüüd oma lennujaam ning nende vahel toimub rohkem otselende.

Lennureisijate õigused

Konkurents on toonud lennukiga reisimisse suured muutused. See on nüüd taskukohasem ja ohutum ning lennukiga reisib rohkem inimesi kui kunagi varem.

ELi õigusaktidega kaitstakse Euroopas lennukiga reisivate inimeste õigusi. Kui sind jäetakse lennu ülemüügi või pika hilinemise tõttu lennujaama maha, võid nõuda hüvitist.

VASTUS
7/12

Anna veedab Tšehhis suurepäraselt aega, kuid ühte paljudest kaunistest mälestistest külastades ta kukub ja väänab oma jala välja. Õnneks oli tal meele võtta kaasa oma Euroopa ravikindlustuskaart.

Milline järgmistest väidetest on õige?

Euroopa ravikindlustuskaardiga on Annal õigus saada riiklike tervishoiuteenuseid ja maksta nende eest sama tasu kui kohalikud.

Ravikindlustus ajutiselt välismaal viibimise ajal

Kui Anna jääb ajutisel viibimisel mõnes teises ELi riigis – välismaal puhates või õppides – ootamatult haigeks, on tal õigus saada mis tahes ravi, millega ei kannata oodata tema koju tagasi jõudmiseni.

Euroopa ravikindlustuskaardi annab välja sinu tervisekindlustusasutus ning see tõendab, et oled ELi riigis kindlustatud. Selle kaardiga pääsed sa välismaal ligi riiklikele tervishoiuteenustele ning saad maksta nende eest sama tasu kui kohalikud.

© Rochu_2008/StockAdobe.com

VASTUS
6/12

Reisimine on COVID-19 pandeemia tõttu muutunud keerulisemaks, kuid liikumisvabadus on endiselt üks ELi suurimaid saavutusi. Tänu Schengeni lepingule on enamik ELi riike kaotanud piirikontrolli. Anna sõidab Itaaliast bussiga läbi Austria Tšehhi ning on oma reisist väga eelil.
Kas Anna peab reisile passi kaasa võtma?

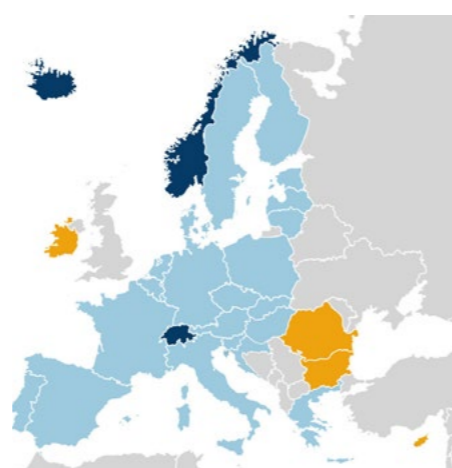
Ei. Austria, Itaalia ja Tšehhi kuuluvad nende 23 ELi ja 4 ELi mittekuulva riigi hulka, mis on kaotanud piirikontrolli Schengeni alas asuvatel sisepiiridel. Anna saab vabalt reisida üle kahe sisepiiri.

Piirikontrolli kaotamine sisepiiridel

Schengeni ala koosneb 23 ELi riigist (tähistatud helesinisega) ja neljast ELi mittekuuluvast riigist (tähistatud tumesinisega). Nii Itaalia kui ka Tšehhi, samuti Austria (transiitriik nende vahel) on Schengeni ala riigid, seega saab Anna Itaaliast Tšehhi ja tagasi reisida ilma, et ta peaks esitama oma passi. Tal peab ELi kodaniku staatuse tõendamiseks siiski kaasas olema oma riigi ID-kaart.

Mõni ELi riik – Bulgaaria, Horvaatia, Iirimaa, Küpros ja Rumeenia – ei kuulu Schengeni alasse (ELi riigid, mis ei kuulu Schengeni alasse). Pea meeles, et reisisid riiki või riigist, mis ei kuulu Schengeni alasse (nt ELi riik, mis ei kuulu Schengeni alasse või mõni muu ELi mittekuuluv riik), pead näitama piiril kehtivat ID-kaarti või passi.

Märkus. COVID-19 pandeemia reageerimiseks on mõned riigid ajutiselt piiranud vaba liikumist ja mittehädavajaliku reisimise keelustanud.

VASTUS
8/12

Itaalias olles peab Anna nutitelefoni abil sidet oma sõprade ja pereliikmetega. Ta helistab neile ja saadab tekstisõnumeid ning kasutab fotode ja elamuste jagamiseks sotsiaalmeedia rakendusi. Kui palju peab Anna maksma selle eest rändlustasu?

Milline järgmistest väidetest on õige?

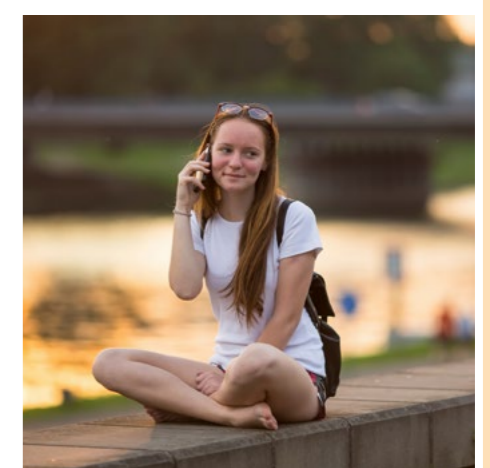

Seni kuni Anna reisib aeg-ajalt ja veedab rohkem aega kodumaal kui võõrsil, maksab ta sama tasu, kui ta maksaks kodus.

Madalamad rändlustasud

EL kaotas rändlustasud 2017. aasta juunis. ELis reisisid maksad telefonikõnede, tekstisõnumite ja mobiilse interneti eest sama hinda kui kodus („rändle nagu kodus“).

Üldjuhul on nii, et seni kuni sa veedad rohkem aega kodus kui võõrsil või kui sa kasutad oma mobiiltelefoni kodus rohkem kui välismaal, saad ükskõik millises ELi riigis reisisid rännelda samade hindadega kui kodumaal. Põhimõtet „rändle nagu kodus“ kohaldatakse automaatselt. Selle jaoks ei tule midagi ette võtta.

© De Visu/Stock Adobe.com

VASTUS
9/12

Anna ei tea, milline on suplusvee kvaliteet Itaalias ja Tšehhis. Ta tahaks teada, kas sealsetes järvedes ja meres on ohutu ujuda.
Milline järgmistest väidetest on õige?

ELis on kehtestatud suplusvee kvaliteedi miinimumnõuded, mida peavad järgima kõik ELi liikmesriigid.

Keskkonnakaitse

ELi kodanikud saavad nautida suplusvett, mille kvaliteet on üks maailma parimaid. EL avaldab igal aastal suplusvee kvaliteedi kohta aruande. Ta jälgib vee kvaliteeti enam kui 22 000 supluskohta ELi rannikul ning järvedes ja jõgedes. 2019. aastal kontrollitud supluskohtadest vastas 85% Euroopa Liidu kõige kõrgematele ja rangematele kvaliteedinõuetele.

© De Visu/Stock Adobe.com

VASTUS
11/12

Olles Rootsi tagasi jõudnud, jutustab Anna vanaemale oma seiklustest Euroopas. Tema vanaema ütles, et ta oleks soovinud teha midagi sarnast, kui ta noor oli, kuid tal ei olnud sellist võimalust.
Kui palju noori on tänu programmile „Erasmus+“ välismaal õppinud, töötanud või vabatahtlikuna töötanud?

10 miljonit

Programmi „Erasmus+“ rahastamine

„Erasmus+“ on aidanud ligikaudu 10 miljonil noorel välismaal õppida, töötada või vabatahtlikus tegevuses osaleda. See on üks populaarsemaid ELi rahastamisprogramme. Järgmise seitsme aasta (2021–2027) eelarve on eelmise perioodiga võrreldes peaaegu kahekordistunud ja on suurem kui 26 miljardit eurot. See näitab hariduse ja noorte tähtsust Euroopas. Selle perioodi programm on kaasavam, digitaalsem ja keskkonnanahoidlikum.

© De Visu/Stock Adobe.com

VASTUS
10/12

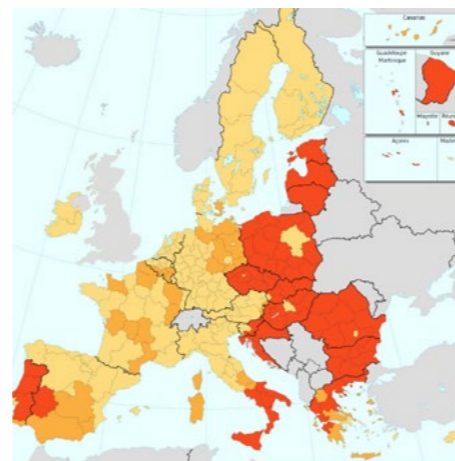
EL investeerib Euroopa linnadesse ja piirkondadesse. Linn, kus Anna Itaalias peatub, osaleb projektis, mis aitab ELi linnadel muutuda säästvamaks.
Milline järgmistest väidetest on õige?

Kolmandik ELi eelarvest kulub projektidele, mis toovad kasu kõikidele Euroopa linnadele ja piirkondadele.

Vähem arenenud Euroopa riikide ja piirkondade abistamine

EL kaasrahastab tuhandeid projekte piirkondades ja linnades üle kogu Euroopa. Sellest rahastamisest saavad kasu kõik ELi riigid ja nende kodanikud. Lõviosa vahenditest eraldatakse ELi vähem arenenud piirkondadele (tähistatud kaardil punasega), et aidata neil järele jõuda.

VASTUS
12/12

Anna reis on suurendanud tema seiklusjahu. Ta peab plaani osaleda vabatahtlikuna või töötada mõnes projektis Rootsis või isegi välismaal. Anna vanaemale tundub, et ta on sellisest algatusest kuulnud.
Milline järgmistest algatustest on õige?

Euroopa solidaarsuskorpus

Euroopa solidaarsuskorpus

Euroopa solidaarsuskorpus annab 18–30aastastele noortele võimaluse kaasa lüüa erinevates kogukondlikes ja toetavates tegevustes, osaledes kas vabatahtlikus tegevuses või tööprojektides. Võid registreerida end Euroopa solidaarsuskorpuses, kui oled 17aastane, kuid sa ei saa alustada projektis enne, kui oled 18. EL käivitas 2018. aastal algatuse DiscoverEU, et anda 18aastastele eurooplastele võimalus avastada Euroopat. Noored eurooplased saavad tutvuda Euroopa kultuurilise mitmekesisusega, külastades reisirahakassa kasutades kuni 30 päeva jooksul üht kuni nelja välisriigis asuvat sihtkohta.

MIS EUROOPA LIIDUL KAVAS ON?

Kas sa tead, mida EL teeb, et lahendada tänapäevaseid probleeme, nagu noorte töötus, ränne, kliimamuutused ning taastumine COVID-19 kriisist? Uurime välja.

© Zerbor/Stock-Adobe.com

KÜSIMUS 2/13

Kliimamuutused on ELi ja maailma jaoks suur probleem. ELi eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus – kasvuhoonegaaside netonullitega majandus. Kõigi ELi riikide valitsused on selle eesmärgi saavutamises kindlaksmääratud tähtjaks kokku leppinud.
Mis aastaks soovib EL saavutada kliimaneutraalsuse?

1 2030

2 2050

3 2100

KÜSIMUS 1/13

2019. aastal valis Euroopa Parlament Ursula von der Leyeni komisjoni presidendiks. Ta esitas oma poliitilised suunised ning Euroopa kuus prioriteeti.

Milline järgmistest EI OLE üks president von der Leyeni prioriteedist?

1 Tagada, et matemaatika, ajaloo ja inglise keele õpe oleks kõikjal Euroopas samasugune

2 Panna Euroopa majandus kasvama ja luua rohkem töökohti, eriti noortele.

3 Hoolitseda selle eest, et meil oleks Euroopas kindel, taskukohane ja kliimasõbralik energiavarustus

KÜSIMUS 3/13

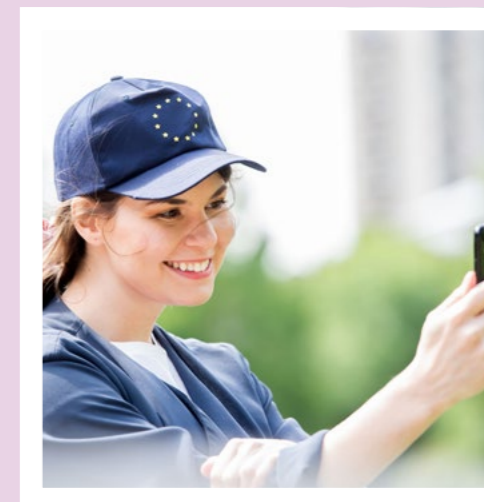
Digitehnoloogia on meie kõigi jaoks saanud väga oluliseks. See on veelgi ilmsemaks saanud pandeemia ajal, kui paljud noored sõltusid digitehnoloogiast kodusõppel olles või sõpradega suhtlemisel. EL soovib aidata kaasa sellele, et kõik saaksid uuest tehnoloogiast täit kasu, andes neile parema juurdepääsu.

Kas oled kuulnud algatusest „WiFi4EU“? Kas tead, mis see on?

1 Uus traadita võrgu standard, mis asendab 5G-d

2 Ühtne mobiiltelefonilaadija

3 ELi algatus, mis võimaldab inimestele tasuta traadita internetiühendust avalikes kohtades

↓
KÜSIMUS
4/13

Digitaalse revolutsiooni keskmes on asukohatuvastus. EL on investeerinud oma enda globaalsesse satelliitnavigatsioonisüsteemi.
Mis on selle süsteemi nimi?

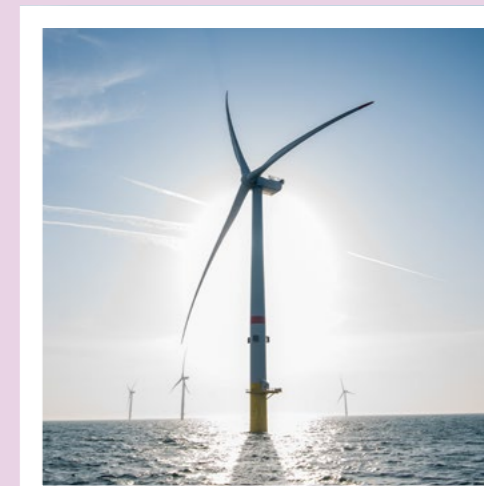
- 1 Gaia
- 2 Galilei
- 3 Galileo

↓
KÜSIMUS
6/13

EL teeb jõupingutusi, et kaasata kogu maailm ambitsioonikasse kliimamuutuste vastasesse tegevusse koos Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja teise rahvusvaheliste organisatsioonidega. EL näitab eeskujuna 2030. aastaks seatud kõrgelembi kliima- ja energiaeesmärkidega.
Milline järgmistest eesmärkidest on püstitatud 2030. aastaks?

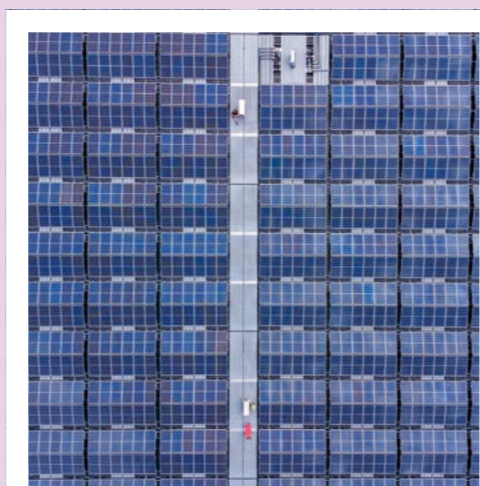
- 1 Vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähemalt 55%
- 2 Toota vähemalt 55% kogu energiast taastuvatest energiaallikatest
- 3 Suurendada energiatõhusust vähemalt 55%

↓
KÜSIMUS
5/13

EL teeb tööd selle nimel, et energia oleks kliimasõbralik, taskukohane ja vajaduse korral kättesaadav, mitmekesistades meie energiaravustust ja kasutades rohkem ELis toodetavat energiat.
Kui suure osa energiast impordime praegu väljastpoolt ELi?

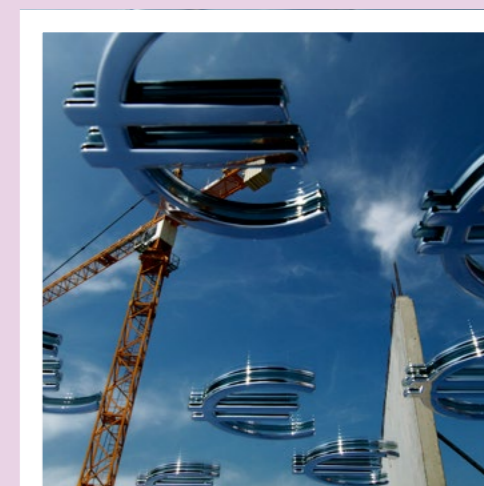
- 1 Ühe viiendiku
- 2 Enam kui poole
- 3 Veerandi

↓
KÜSIMUS
7/13

ELi majandus sõltub kaubandusest. Avatud turud tekitavad majanduskasvu ning loovad rohkem ja paremaid töökohti nii Euroopas kui ka partnerriikides. See suurendab ELi tarbijate valikut ja ostujõudu ning avab ELi ettevõtetele uusi turge.
Umbes kui paljud maailma riigid on ELiga sõlminud

- 1 30
- 2 45
- 3 60

KÜSIMUS
8/13

ELis elavad inimesed peaksid olema kindlad selles, et kuhu iganes nad ka ELi piires ei liigu, oleks nende vabadus ja turvalisus hästi kaitstud. Üks peamisi praegusi ohte on terrorism. EL on seega võtnud mitmeid meetmeid meie kaitsmiseks.
Milline järgmistest EI OLE üks neist meetmetest?

- 1 Uue andmekaitsemääruse vastuvõtmine
- 2 Terroriakti sooritamise või toetamise eesmärgil reisimise kuulutamine kuriteoks
- 3 Radikaliseerumise ärahoidmine, sh internetis

KÜSIMUS
10/13

ELi riigid moodustavad üheskoos maailma ühe suurima majandusjõu. Koos tegutsedes on ELi riikidel palju suurem mõjuvõim kui siis, kui igaüks ajaks oma poliitikat.
Milline järgmistest väidetest on õige?

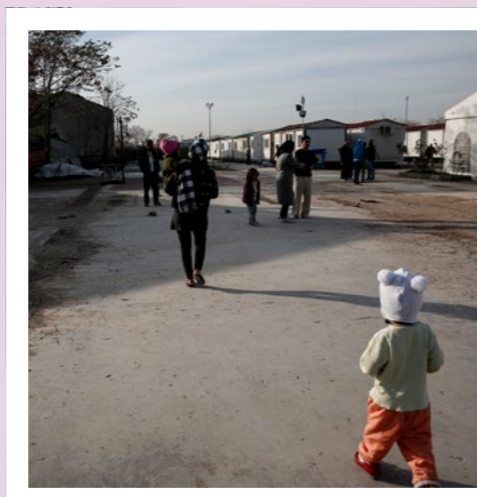
- 1 ELi riikide elanikkond moodustab 10% maailma elanikkonnast ja ELi riikide majandus 15% maailma majandusest.
- 2 ELi riikide majandus moodustab 16% maailma majandusest, kuid ELi elanikkond kõigest ligikaudu 6% maailma elanikkonnast.
- 3 ELi riikide elanikkond moodustab 4% maailma elanikkonnast ja ELi riikide majandus 26% maailma majandusest.

KÜSIMUS
9/13

ELi saabuvate rändajate ja varjupaigataotlejate arvu kasv seab Euroopa tugeva surve alla. EL on reageerinud sellele olukorrale eri meetmetega.
Milline järgmistest väidetest on õige?

- 1 EL tahab luua varjupaigataotlejatele ELi sisenemiseks turvalised ja seaduslikud võimalused, et nad ei peaks inimsmugeldajate ja -kaubitsejate poole pöördudes oma eluga riskima.
- 2 EL aitab liikmesriikidel saata ebaseaduslikud rändajad tagasi oma kodumaale isegi juhul, kui neil on õigus ELis viibida.
- 3 EL on rahastanud hädaabi andmist ELis, kuid ta ei abista riike, mis jäävad väljapoole tema piire.

KÜSIMUS
11/13

Koroonaviirus on raputanud Euroopat ja pandeemia põhjustab tõsist majanduslikku ja sotsiaalset kahju. Sellele reageerimiseks on EL käivitanud taasterahastu „NextGenerationEU“, et kiirendada majanduse taastumist pärast pandeemiat.
Kas tead, kui palju on eraldatud rahalisi vahendeid taasterahastule „NextGenerationEU“?

- 1 50 miljardit eurot
- 2 166 miljardit eurot
- 3 806 miljardit eurot

KÜSIMUS
12/13

Komisjon on otsustanud teha ettepanekuid uute õigusaktide vastuvõtmiseks vaid juhul, kui seda on vaja, ning kui sellel on selge Euroopa lisaväärtus. Samuti peab ta oluliseks olla oma tegemistes täiesti läbipaistev.

Millal saab üldsus avaldada ELi õigusakti kohta oma arvamust?

- 1 Vaid enne õigusakti koostamist
- 2 Igal ajal
- 3 Vaid pärast õigusakti jõustumist

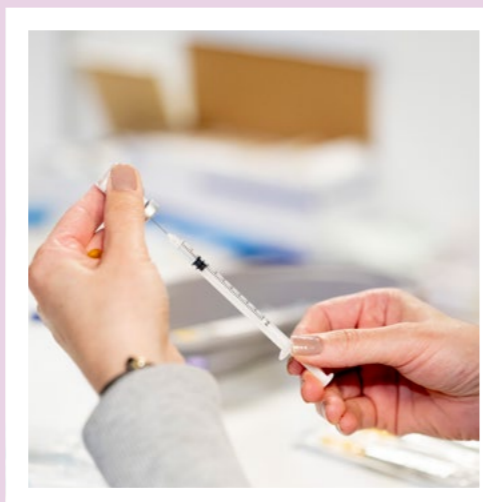

KÜSIMUS
13/13

COVID-19 pandeemiast saame jagu vaid siis, kui vaktsineeritud on piisav hulk inimesi. COVID-19 vaktsiinide väljatöötamise kiirendamiseks toetas EL ettevõtteid, kes tegelesid juba pandeemia varajases etapis vaktsiinide väljatöötamisega. Aidates rahastada COVID-19 vaktsiinide väljatöötamist ja tootmist, sai komisjon õiguse osta ELi kodanikele miljardoone vaktsiinidoose kohe pärast seda, kui need on valmis ning on tõendatud, et need on ohutud ja tõhusad. Mitmed neist vaktsiinidest on juba kasutusel. Neile on antud ELis müügiluba.

Milline asutus annab loa ELi turul müüdavatele vaktsiinidele?

- 1 Euroopa Komisjon
- 2 Euroopa Raviamet
- 3 Euroopa Parlament

VASTUS
1/13

2019. aastal valis Euroopa Parlament Ursula von der Leyeni komisjoni presidendiks. Ta esitas oma poliitilised suunised ning Euroopa kuus prioriteeti.

Milline järgmistest EI OLE üks president von der Leyeni prioriteedist?

- ☺ Tagada, et matemaatika, ajaloo ja inglise keele õpe oleks kõikjal Euroopas samasugune

Euroopa kuus prioriteeti

Seda, mida koolitunnis õpetada, otsustavad ELi riigid ning nende piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused, mitte EL. 2019–2023. aasta Euroopa Komisjoni kuus prioriteeti on järgmised:

- Euroopa roheline kokkulepe
- Digiajastule vastav Euroopa
- Inimeste hüvanguks toimiv majandus
- Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine
- Euroopaliku eluviisi edendamine
- Uue hoo andmine Euroopa demokraatialle.

©lev dolgachov/Stock-Adobe.com

VASTUS
2/13

Kliimamuutused on ELi ja maailma jaoks suur probleem. ELi eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus – kasvuhoonegaaside netonullheitiga majandus. Kõigi ELi riikide valitsused on selle eesmärgi saavutamises kindlaksmääratud tähtjaks kokku leppinud.

Mis aastaks soovib EL saavutada kliimaneutraalsuse?

- ☺ 2050

A Euroopa roheline kokkulepe

ELi eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus aastaks 2050. Üleminek kliimaneutraalsele ühiskonnale on kiireloomuline ülesanne, aga ka võimalus muuta Euroopa majandus kestlikuks. EL soovib vähendada oma kasvuhoonegaaside heitkoguseid ning luua ühiskonna, mis kasutaks vähem loodusvarasid ja toodaks vähem jäätmeid ja saastet.

© Engelac/Stock-Adobe.com

VASTUS
3/13

Digitehnoloogia on meie kõigi jaoks saanud väga oluliseks. See on veelgi ilmsemaks saanud pandeemia ajal, kui paljud noored sõltusid digitehnoloogiast koduõppel olles või sõpradega suhtlemisel. EL soovib aidata kaasa sellele, et kõik saaksid uuest tehnoloogiast täit kasu, andes neile parema juurdepääsu.
Kas oled kuulnud algatusest „WiFi4EU“? Kas tead, mis see on?

ELi algatus, mis võimaldab inimestele tasuta traadita internetiühendust avalikes kohtades

Digitaalne Euroopa

WiFi4EU on ELi algatus, millega rahastatakse WiFi-ühenduste paigaldamist sellistesse avalikesse kohtadesse, nagu pargid, raamatukogud või väljakud. EL soovib, et 2025. aastaks oleks kõigis avalikes kohtades, sealhulgas koolides, 1Gb kiirusega internetiühendus, ning kõigil Euroopa majapidamistel olema juurdepääs vähemalt 100 Mbit/s allalaadimiskiirusega ühendusele.

© dmutrojamolinua/Stock-Adobe.com

VASTUS
5/13

EL teeb tööd selle nimel, et energia oleks kliimasõbralik, taskukohane ja vajaduse korral kättesaadav, mitmekesistades meie energiaruustust ja kasutades rohkem ELis toodetavat energiat.

Kui suure osa energiast impordime praegu väljastpoolt ELi?

Enam kui poole

Paremini ühendatud energiaturg

2018. aastal impordis EL 55% kasutatavast energiast. Energiaallikate ja -tariifide mitmekesistamine on väga oluline meie energiajulgeoleku suurendamiseks.

Praegu ei ole paljud elektrivõrgud ja gaasijuhtmed üle piiride hästi ühendatud. Seda olukorda parandatakse, et energia saaks liikuda kõikjal ELis vabalt ilma ühegi tehnilise ja õigusliku tõkketa.

VASTUS
4/13

Digitaalse revolutsiooni keskmes on asukohatuvastus. EL on investeerinud oma enda globaalsesse satelliitnavigatsioonisüsteemi.

Mis on selle süsteemi nimi?

Galileo

ELi globaalne satelliitnavigatsioonisüsteem

ELi globaalne satelliitnavigatsioonisüsteem kannab nime Galileo – 16. sajandil elanud Itaalia astronoomi Galileo Galilei järgi. Süsteemiga suureneb asukohatuvastuse täpsus kümnekordselt ja süsteem võimaldab teha uuendusi, mis võivad muuta meie igapäevaelu, näiteks võtta kasutusele isejuhtivad autod või täiustada linnade transpordivõrke. Gaia on Euroopa Kosmoseagentuuri satelliit, mille ülesanne on luua meie galaktikast, Linnuteest, 3D-kaart.

VASTUS
6/13

EL teeb jõupingutusi, et kaasata kogu maailm ambitsioonikasse kliimamuutuste vastasesse tegevusse koos Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja teise rahvusvaheliste organisatsioonidega. EL näitab eeskuju 2030. aastaks seatud kõrgelennuliste kliima- ja energiaeesmärkidega.

Milline järgmistest eesmärkidest on püstitatud 2030. aastaks?

Vähendada kasvuhooonegaaside heitkoguseid vähemalt 55%

Meie kliima kaitsmine

ELi kliima- ja energiapoliitika raamistikus aastani 2030 on seatud kolm peamist eesmärki:

- vähendada kasvuhooonegaaside heitkoguseid vähemalt 55 % (võrreldes 1990. aasta tasemega);
- toota vähemalt 32% kogu tarbitavast energiast taastuvatest energiaallikatest ning
- suurendada energiatõhusust vähemalt 32,5%.

2030. aasta eesmärgid on osa kohustustest, mille EL on võtnud seoses Pariisi kokkuleppega – üleilmse kliimakokkuleppega, mille sõlmimist EL aitas 2015. aastal tagada. EL muutis hiljuti oma kasvuhooonegaaside heidete vähendamise eesmärgi ambitsioonikamaks, kuna pikaajaline eesmärk on saavutada kliimaneutraalsus aastaks 2050.

© Valmedia/Stock-Adobe.com

VASTUS
7/13

ELi majandus sõltub kaubandusest. Avatud turud tekitavad majanduskasvu ning loovad rohkem ja paremaid töökohti nii Euroopas kui ka partnerriikides. See suurendab ELi tarbijate valikut ja ostujõudu ning avab ELi ettevõtetele uusi turge.

Umbes kui paljud maailma riigid on ELiga sõlminud

45

Vabakaubanduslepingud

ELil on üle 45 kehtiva kaubanduslepingu peaaegu 80 partneriga üle maailma. Kaubanduslepingud lihtsustavad riikidevahelist äritegevust ja aitavad luua rohkem töökohti – see omakorda kiirendab majanduskasvu. Samuti on tänu neile ELi ostjatel suurem valik maailma eri paikadest pärit tooteid ja madalamad hinnad. Lisaks aitavad need ELi ettevõtetele välismaal konkureerida.

© MAGNIFIER/Stock-Adobe.com

VASTUS
9/13

ELi saabuvate rändajate ja varjupaigataotlejate arvu kasv seab Euroopa tugeva surve alla. EL on reageerinud sellele olukorrale eri meetmetega.

Milline järgmistest väidetest on õige?

EL tahab luua varjupaigataotlejatele ELi sisenemiseks turvalised ja seaduslikud võimalused, et nad ei peaks inimsugeldajate ja -kaubitsejate poole pöördudes oma eluga riskima.

Rände- ja varjupaigaküsimused

EL on juba palju ära teinud selleks, et rändajate ja varjupaigataotlejate saabumisega seotud küsimusi tõhusamalt lahendada ning jätkab meetmete võtmist ka edaspidi. Lisaks rahalise abi andmisele aitab EL ümber paigutada juba Euroopas olevaid varjupaigataotlejaid ja ümber asustada naaberriikidest pärit hädasolijaid. EL annab humanitaarabi ka väljaspool ELi asuvatele pagulastele ja rändajatele, näiteks Türgis, Liibanonis, Jordaania ja Iraagis. Lisaks on EL loonud Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti, mis tugedab ELi välispiiride haldamist ja julgeolekut.

VASTUS
8/13

ELis elavad inimesed peaksid olema kindlad selles, et kuhu iganes nad ka ELi piires ei liigu, oleks nende vabadus ja turvalisus hästi kaitstud. Üks peamisi praegusi ohte on terrorism. EL on seega võtnud mitmeid meetmeid meie kaitsmiseks.

Milline järgmistest EI OLE üks neist meetmetest?

Uue andmekaitsemääruse vastuvõtmine

ELi meetmed terrorismi vastu võitlemiseks

Terrorismiohu kõikide tahkudega tegelemiseks võetavate meetmete hulka kuuluvad

- radikaliseerumise ärahoidmine, sh internetis;
- terroriakti sooritamise või toetamise eesmärgil reisimise kuulutamine kuriteoks;
- terrorismi avastamise tõhustamine, suurendades teabevahetust;
- võitlus terrorismi rahastamise vastu;
- tulirelvadele ja lõhkeainetele juurdepääsu tõkestamine ning
- partnerriikide toetamine, eelkõige Vahemere piirkonnas.

Eraldi meetmena, mis ei ole seotud terrorismiohuga, on EL tõhustanud andmekaitset. Uusi eeskirju, millega kaitstakse ELi kodanike isikuandmeid nii ELis kui ka sellest väljaspool, hakati kohaldama 2018. aasta mais. Uus andmekaitsemäärus annab kodanikele suurema kontrolli selle üle, kuidas nende isikuandmeid kasutatakse.

VASTUS
10/13

ELi riigid moodustavad üheskoos maailma ühe suurima majandusjõu. Koos tegutsedes on ELi riikidel palju suurem mõjuvõim kui siis, kui igaüks ajaks oma poliitikat.

Milline järgmistest väidetest on õige?

ELi riikide majandus moodustab 16% maailma majandusest, kuid ELi elanikkond kõigest ligikaudu 6% maailma elanikkonnast.

Tegija rahvusvahelisel tasandil

ELi riikide majandus moodustab ligikaudu 16% maailma majandusest, samas kui ELi riigid on kodus vaid umbes 6%-le maailma rahvastikust. Ehkki Euroopa on võrdlemisi väike maailmajagu, on tal maailmaareenil oluline roll. Näiteks on Euroopa juhtinud ja toetanud kogu maailmas rahukõnelusi, et peatada konfliktid, ning on võtnud endale juhtiva rolli üleilmse võitluses kliimamuutustega.

VASTUS
11/13

Koroonaviirus on raputanud Euroopat ja pandeemia põhjustab tõsist majanduslikku ja sotsiaalset kahju. Sellele reageerimiseks on EL käivitanud taasterahastu „NextGenerationEU“, et kiirendada majanduse taastumist pärast pandeemiat.

Kas tead, kui palju on eraldatud rahalisi vahendeid taasterahastule „NextGenerationEU“?

 806 miljardit eurot

NextGenerationEU

Taasterahastu „NextGenerationEU“ on ligikaudu 806 miljardi euro suurune ELi fond. ELi riigid saavad seda kasutada, et aidata oma majandusel kriisist taastuda ja valmistada Euroopat ette järgmisteks põlvkondadeks. Enam kui 50% rahalistest vahenditest läheb projektidele, mille eemärk on Euroopat kaasajastada, näiteks edendades keskkonnahoidlike ja digitaalsete tehnoloogiate innovatsiooni. Rahalisi vahendeid kasutatakse ka noorte töötuse vähendamiseks ning selleks, et aidata neil omandada uusi oskusi.

VASTUS
13/13

COVID-19 pandeemiast saame jagu vaid siis, kui vaktsineeritud on piisav hulk inimesi. COVID-19 vaktsiinide väljatöötamise kiirendamiseks toetas EL ettevõtteid, kes tegelesid juba pandeemia varajases etapis vaktsiinide väljatöötamisega. Aidates rahastada COVID-19 vaktsiinide väljatöötamist ja tootmist, sai komisjon õiguse osta ELi kodanikele miljardeid vaktsiinidoose kohe pärast seda, kui need on valmis ning on tõendatud, et need on ohutud ja tõhusad. Mitmed neist vaktsiinidest on juba kasutusel. Neile on antud ELis müügiluba.

Milline asutus annab loa ELi turul müüdavatele vaktsiinidele?

 Euroopa Ravimiamet

COVID-19 vaktsiinid

Kõik ravimid, sealhulgas vaktsiinid, peavad saama müügiluba enne, kui neid saab ELi riikides turustada. Euroopa Ravimiamet teostab teadusliku hindamise ja esitab selle põhjal soovitusi, milles märgitakse, kas vaktsiin on ohutu, tõhus ja kvaliteetne. Kui Euroopa Ravimiamet annab positiivse soovitusi, saab Euroopa Komisjon uuele vaktsiinile anda loa ELi turule sisenemiseks. Euroopa Ravimiamet on nüüdseks hinnanud mitmeid COVID-19 vaktsiine ja leidnud, et need on ohutud ja tõhusad, ning Euroopa Komisjon on andnud loa nende müümiseks ELi turul. Miljardid vaktsiinidoosid on garanteeritud. Vaktsiine saadetakse ELi riikidesse ja ELi kodanikke vaktsineeritakse järjest kiiremas tempos. Teiste riikide abistamiseks on komisjon ja ELi riigid lubanud eraldada üle 3 miljardi euro algatusele COVAX. See on ülemaailmne algatus, mille eesmärk on tagada igale maailma riigile võrdne juurdepääs COVID-19 vaktsiinidele.

VASTUS
12/13

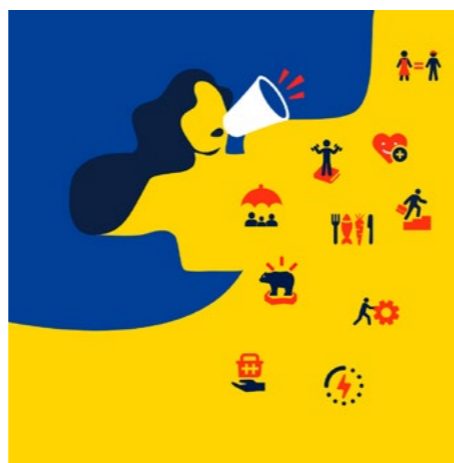
Komisjon on otsustanud teha ettepanekuid uute õigusaktide vastuvõtmiseks vaid juhul, kui seda on vaja, ning kui sellel on selge Euroopa lisaväärtus. Samuti peab ta oluliseks olla oma tegemistes täiesti läbipaistev.

Millal saab üldsus avaldada ELi õigusakti kohta oma arvamust?

 Igal ajal

Kodanikega konsulteerimine

Euroopa Komisjon kuulab enne uue ELi õigusakti või meetme kohta ettepaneku tegemist ning kogu otsustusprotsessi jooksul tähelepanelikult kodanike ja huvirühmade arvamusi. Üks viis oma arvamust väljendada on interneti teel. Kodanikud saavad avaldada oma arvamust, vastates veebipõhisele avalikule konsultatsioonile või saates oma märkused omaalgatuslikult. Kodanikud võivad alati anda tagasisidet, isegi pärast õigusakti jõustumist.

MIS ON EUROOPA LIIT?

[KÜSIMUSED](#) p. 3
[VASTUSED](#) p. 10

KUIDAS EUROOPA LIIT TOIMIB?

[KÜSIMUSED](#) p. 17
[VASTUSED](#) p. 24

KUIDAS MÕJUTAB EL SINU IGAPÄEVAELU?

[KÜSIMUSED](#) p. 31
[VASTUSED](#) p. 38

MIS EUROOPA LIIDUL KAVAS ON?

[KÜSIMUSED](#) p. 44
[VASTUSED](#) p. 51

© Euroopa Liit, 2023

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise põhimõtteid rakendatakse vastavalt komisjoni 12. detsembri 2011. aasta otsusele 2011/833/EL komisjoni dokumentide taaskasutamise kohta (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39). Kui ei ole märgitud teisiti, on käesoleva dokumendi taaskasutamine lubatud Creative Commons Attribution 4.0 Internationali (CC BY 4.0) litsentsi alusel (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui on viidatud allikale ja märgitud kõik muudatused. Selliste elementide kasutamiseks või paljundamiseks, mis ei kuulu Euroopa Liidule, võib olla vaja taotleja luba otse õiguste omajalt. Euroopa kaardid, kohandatud allikast "European Community maps", © Kolja21, litsentsitud CC BY 3.0 alusel